

609

Besluit van 6 december 1995, houdende toepassing van de Vestigingswet Bedrijven 1954 (Vestigingsbesluit bedrijven)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 7 juli 1995, nr. 95045153 WJA/W;

Gelet op de Vestigingswet Bedrijven 1954;
Gezien het advies van de Sociaal-Economische Raad;
De Raad van State gehoord (advies van 3 oktober 1995,
nr. W10.95.0344);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van 29 november 1995, nr. 95079861 WJA/W;

Hebben goedgevonden en verstaan:

HOOFDSTUK 1 BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. wet: Vestigingswet Bedrijven 1954;
- b. Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken;
- c. eisen van algemene ondernemersvaardigheden of eisen van bedrijfstechniek: eisen van handelskennis als bedoeld in artikel 6 van de wet;
- d. eisen van vaktechniek: eisen van vakbekwaamheid als bedoeld in artikel 6 van de wet;
- e. verklaring van algemene ondernemersvaardigheden of verklaring van bedrijfstechniek: verklaring van handelskennis als bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de wet;
- f. verklaring van vaktechniek: verklaring van vakbekwaamheid als bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de wet.

Artikel 2

1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. alcoholhoudende drank: de drank, die bij een temperatuur van vijftien graden Celsius voor anderhalf of meer volumenprocenten uit alcohol bestaat;
- b. betonstaalvlechtwerk: het op of in de onmiddellijke nabijheid van de

bouwplaats knippen, buigen, vlechten en in het werk brengen van betonstaal of het in het werk brengen van betonstaalmatten of elders vervaardigd vlechtwerk, bestemd voor de wapening van beton;

c. banket: gebak, bij de vervaardiging waarvan slagroom, banketbakkersroom of een dergelijke grondstof, dan wel amandelspijs, banketspijs, vruchtengelei, vers fruit of verduurzaamd fruit is gebezigd;

d. installaties voor centrale verwarming: installaties, dienende voor het verwarmen van ruimten, waarbij de warmte, welke in tot de installatie behorende toestellen wordt opgewekt of daarnaar wordt toegevoerd, geheel of voor een overwegend deel door buizen of kanalen naar elders wordt gevoerd, voor zover deze installaties geen onderdeel vormen van installaties voor luchtbehandeling;

e. installaties voor luchtbehandeling: installaties, dienende voor het verwarmen, koelen, drogen, bevochtigen en reinigen van mechanisch in beweging gebrachte lucht;

f. koelinstallatie: een samenstel van toestellen en leidingen, gevuld met een koelmedium voor het koelen tot een lagere temperatuur dan die van het koelwater of van de voor de condensator gebruikte koellucht;

g. motorvoertuigen: alle gelede en ongelede voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht op of aan het voertuig zelf aanwezig, met uitzondering van rijdende kranen, vorkheftrucks, bulldozers, skelters en met skelters gelijk te stellen voertuigen;

h. motorfietsen: motorvoertuigen op twee of drie wielen, uitgerust met een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud van meer dan 50 cm³;

i. pluimvee: kippen, kalkoenen, eenden, ganzen en duiven, voorzover zij niet als wild zijn aan te merken;

j. reisovereenkomst: overeenkomst, waarbij de ene partij (het reisbureau) zich jegens de andere partij (de opdrachtgever) verbindt tot het als wederpartij van een vervoerder, onderscheidenlijk van een ondernemer die verblijf verschaft, sluiten van een of meer overeenkomsten tot vervoer onderscheidenlijk tot overnachtingsverblijf in het buitenland;

k. steigerconstructies: constructies voor tijdelijke toepassing, bestemd om werkplaatsen bereikbaar te maken;

l. sterkstroominstallaties: elektrotechnische installaties met een spanning van ten minste 24 volt tussen twee polen of fasen of tussen een pool en een fase en aarde, of waarin een vermogen van ten minste 1000 watt in werking kan treden, alsmede elektrotechnische installaties met een lagere spanning of kleiner vermogen, voor zover deze zich bevinden in ruimten met verhoogd brandgevaar, met gasontploffingsgevaar of met stofontploffingsgevaar;

m. timmerwerk: het op de bouwplaats timmeren en stellen van betonbekistingen, het stellen van profielen of deur- en raamkozijnen, of het vervaardigen van vloeren of kappen, een en ander voor zover het houtwerk betreft;

n. verlaagd systeemplafond: een substructureel bouwelement bevestigd aan en geïnstalleerd onder een constructie van een gebouw of een bouwkundige structuur, met als doel het voorzien in de functionele behoeften van het gebouw of de bouwkundige structuur;

o. vervoer: grensoverschrijdend personenvervoer aanvangend in Nederland, waarbij niet uit de desbetreffende overeenkomst voortvloeit dat de heen- en de terugreis op dezelfde dag plaatsvinden;

p. vlees: delen van gedode paardachtigen, runderen, schapen, geiten en varkens;

q. wild: dieren die in de voor hun aard natuurlijke vrijheid leven en tot menselijk voedsel kunnen dienen.

2. Voor de toepassing van dit besluit worden onder geheel of in hoofdzaak uit metaal bestaande voorwerpen niet verstaan voorwerpen van edelmetaal, wapens en munitie in de zin van de Wet wapens en

munitie, en landbouwgereedschappen, -werktuigen en -machines uitgerust met een motor met een cilinderinhoud van minder dan 500 cm³.

HOOFDSTUK 2 VERGUNNING VOOR AANGEWEEZEN BEDRIJVEN

§1 Vergunning

Artikel 3

1. Het is verboden zonder vergunning de in de artikelen 4 tot en met 8 aangewezen bedrijven uit te oefenen.
2. Als uitoefening van een aangewezen bedrijf wordt aangemerkt het bedrijfsmatig verrichten van een of meer van de in de artikelen 4 tot en met 8 achter het betrokken bedrijf genoemde handelingen of het openlijk aanduiden of doen aanduiden van de bereidheid tot het verrichten van die handelingen.
3. Een vergunning tot uitoefening van een aangewezen bedrijf wordt door de Kamer van Koophandel en Fabrieken uitsluitend verleend, indien wordt voldaan aan de voor dat bedrijf toepasselijke eisen van algemene ondernemersvaardigheden, bedrijfstechniek of vaktechniek, bedoeld in de artikelen 11 tot en met 18.

§2 Aangewezen bedrijven

Artikel 4

Als basisbedrijf wordt aangewezen:

- a. het aan particulieren verkopen van roerende zaken;
- b. het leggen van een wegdek of een gedeelte van een wegdek van klinkers, keien of tegels;
- c. het aanbrengen, herstellen of onderhouden van dakbedekkingen en, in samenhang daarmee, van afvoerleidingen voor regenwater als bedoeld in artikel 6, onderdeel a;
- d. het verrichten van betonstaalvlechtwerk;
- e. bewerken, verwerken en stellen van natuursteen;
- f. het met verf of verfproducten schilderen, lakken of spuiten van bouwwerken of andere werken, schepen of woonarken, dan wel onderdelen daarvan of daarvoor, met uitzondering van wegen of onderdelen daarvan;
- g. het behandelen van onderdelen van bouwwerken met bindmiddelen en vulstoffen en het aanbrengen van daartoe dienende hechtgronden, niet bestemd voor isolatie;
- h. het aanbrengen van verlaagde systeemplafonds;
- i. het aanbrengen van keramische, glazen, natuurstenen of kunststenen tegels in of aan bouwwerken;
- j. het vervaardigen van terrazzo-, kunstgraniet- of sierbetonproducten of van soortgelijke producten voor zover dit geschiedt ter plaatse van bestemming, alsmede het vervaardigen van dekvloeren van cement of andere bindmiddelen en zand of andere vulstoffen;
- k. het afwerken van de voegen in metselwerk;
- l. het monteren of demonteren van steigerconstructies;
- m. het knippen of anderszins behandelen van hoofdhaar;
- n. het verrichten van handelingen die zijn gericht op de verzorging van de voet, voethuid en voetnagels;
- o. het verrichten van handelingen, gericht op de verzorging van het uiterlijk van de mens uit schoonheidsoogpunt, met uitzondering van manicuren;
- p. het vervaardigen of herstellen van middelen ter vervanging van

- tanden of kiezen of van hulpapparaten voor de regulatie van het gebit, voor zover daarbij geen werkzaamheden in de mond worden verricht;
- q. het voor gebruik ter plaatse verstrekken van alcoholhoudende drank;
 - r. het vervaardigen of veranderen van geheel of in hoofdzaak uit metaal bestaande voorwerpen, voorzover een en ander niet wordt aangemerkt als uitoefening van een van de bedrijven, bedoeld in de artikelen 5 tot en met 7, en met uitzondering van het beslaan van hoeven van paarden, het graveren van voorwerpen of het daarop door middel van elektrolyse aanbrengen van metaalneerslag;
 - s. het aanleggen of verzorgen van siertuinen, groenstroken, parken of plantsoenen;
 - t. het met betrekking tot motorvoertuigen, motorfietsen en landbouwvoertuigen en -werktuigen herstellen, veranderen, onderhouden, monteren of vervangen van wielen, banden, schokdempers, uitlaten en onderdelen van het remsysteem die buiten het hydraulische systeem vallen;
 - u. het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden met betrekking tot het interieur van gebouwen, niet zijnde woonhuizen;
 - v. het afsluiten van reisovereenkomsten of het verlenen van bemiddeling bij de totstandkoming van reisovereenkomsten.

Artikel 5

Als bouwbedrijf wordt aangewezen:

- a. het uitvoeren of doen uitvoeren van bouwwerken of verbouwingswerkzaamheden dan wel van herstellings- of onderhoudswerkzaamheden van bouwkundige aard, een en ander op het gebied van de burgerlijke- en utiliteitsbouw, en het in samenhang daarmee verrichten van handelingen als bedoeld in artikel 6, onderdeel a;
- b. het slopen van constructies van bouwkundige aard op het gebied van de burgerlijke- en de utiliteitsbouw of op het gebied van de grond-, water- en wegenbouw, alsmede het slopen van met een gebouw of terrein vast verbonden installaties of machines, een en ander zonder behulp van springstoffen en met uitzondering van het demonteren van dergelijke installaties of machines;
- c. het uitvoeren of doen uitvoeren van grond-, water- of wegenbouwkundige werken of verbouwingswerkzaamheden, dan wel van herstellings- of onderhoudswerken van bouwkundige aard, een en ander op het gebied van de grond-, water- en wegenbouw, met uitzondering van het uitvoeren van bagger-, zuig- en perswerken, en behoudens voor zover een en ander geschiedt in rechtstreeks verband met het bedrijfsmatig verrichten van handelingen als bedoeld in artikel 4, onderdeel b, en in het geheel van de te leveren prestatie van bijkomende betekenis is;
- d. het uitvoeren van metselwerk, voorzover dit de elementaire delen van een bouwwerk op het gebied van de burgerlijke en utiliteitsbouw betreft;
- e. het uitvoeren van timmerwerk.

Artikel 6

Als installatiebedrijf wordt aangewezen:

- a. het aanleggen, herstellen of onderhouden van rioleringen in gebouwen, alsmede het aanleggen, veranderen, herstellen of onderhouden van installaties voor watervoorziening, afvoerleidingen van sanitaire toestellen en afvoerleidingen voor regenwater;
- b. het aanleggen, veranderen, herstellen of onderhouden van installaties voor gasvoorziening of gedeelten daarvan, een en ander voor zover het betreft de gastoevoer, met uitzondering van installaties voor gasvoorziening door middel van vloeibaar gemaakt petroleumgas;
- c. het aanleggen, veranderen, herstellen of onderhouden van

koelinstallaties, met uitzondering van die welke deel uitmaken van huishoudkoelkasten;

d. het aanleggen, veranderen, herstellen of onderhouden van installaties voor centrale verwarming of van installaties voor warm water met indirecte verwarming;

e. het aanleggen, veranderen, herstellen of onderhouden van installaties voor luchtbehandeling;

f. het aanleggen, veranderen, herstellen of onderhouden van sterkstroominstallaties of het vast daarop aansluiten van elektrotechnische gebruiks- of verbruikstoestellen, met uitzondering van het op een bestaande eindgroep aansluiten van die toestellen in de uitoefening van een van de bedrijven, genoemd in de onderdelen a tot en met e, of het op een bestaande eindgroep aansluiten van zonweringen, markiezen of als zonwering dienende rolluiken, indien bij een en ander geen wijzigingen in de bestaande elektrotechnische installatie worden aangebracht.

Artikel 7

Als vervoermiddelenbedrijf wordt aangewezen:

a. het onderhouden, monteren, herstellen of veranderen van motorvoertuigen of motorfietsen of het monteren of vervangen van onderdelen daarvan, een en ander met uitzondering van het verrichten van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 4, onderdeel t, en met uitzondering van het verversen van olie, het herstellen of vervangen van accu's en autoruiten en het van een roestwerende laag voorzien van motorvoertuigen;

b. het onderhouden, monteren, herstellen of veranderen van landbouwvoertuigen, -werktuigen, -motoren en -machines uitgerust met een motor met een cilinderinhoud van meer dan 500 cm³ of het monteren of vervangen van onderdelen daarvan;

c. het vervaardigen, veranderen of herstellen van carrosserieën van motorvoertuigen of van onderdelen daarvan, met uitzondering van carrosseriebekleding.

Artikel 8

Als levensmiddelenbedrijf wordt aangewezen:

a. het voor menselijke consumptie bewerken van vlees tot waren, niet zijnde gerede eetwaar, en het verkopen daarvan aan particulieren, met uitzondering van eenvoudige bewerkingshandelingen die rechtstreeks onderdeel uitmaken van verkoophandelingen;

b. het vervaardigen van brood of banket, en het verkopen daarvan aan particulieren, met uitzondering van handelingen die slechts bestaan uit het afbakken van brood of het opmaken van banket;

c. het voor menselijke consumptie bewerken van vis, schaaldieren en schelpdieren tot waren, niet zijnde gerede eetwaar, en het verkopen daarvan aan particulieren;

d. het voor menselijke consumptie bewerken van wild of pluimvee tot waren, niet zijnde gerede eetwaar, en het verkopen daarvan aan particulieren.

§3 Omvang vergunning en uitzondering vergunningplicht

Artikel 9

1. Een vergunning tot uitoefening van een van de bedrijven, bedoeld in de artikelen 5 tot en met 8, houdt tevens de bevoegdheid in tot uitoefening van het bedrijf, bedoeld in artikel 4.

2. Een vergunning tot uitoefening van een van de bedrijven, bedoeld in artikel 6, onderdeel f, en artikel 8, onderdelen a en b, houdt voorts de

bevoegdheid in tot uitoefening van de overigens in artikel 6 onderscheidenlijk 8 aangewezen bedrijven waarvoor overeenkomstige eisen van bedrijfstechniek gelden.

Artikel 10

1. Artikel 3, eerste lid, is niet van toepassing op:
 - a. het verrichten van handelingen als bedoeld in artikel 4, voor zover die in het geheel van een onderneming, waarin bedrijfsmatig andere handelingen worden verricht dan bedoeld in de artikelen 4 tot en met 8, van ondergeschikte betekenis zijn;
 - b. het verrichten van handelingen als bedoeld in artikel 4, voorzover daarmee het recht tot het openbaren van gedachten of gevoelens wordt uitgeoefend;
 - c. het verrichten van handelingen ter uitvoering van de taak van een publiekrechtelijk lichaam ingevolge enig wettelijk voorschrift;
 - d. het verrichten van handelingen als bedoeld in de artikelen 4, onderdeel a, en 6, onderdelen a, b of f door een onderneming, die in het kader van de openbare voorziening water, gas of elektriciteit levert aan verbruikers.
2. Artikel 3, eerste lid, is voorts niet van toepassing op:
 - a. het verkopen van zaken, indien dit, gelet op de aard en strekking van op die zaken betrekking hebbende handelingen, een onlosmakelijk onderdeel vormt in het geheel van een onderneming waarin bedrijfsmatig andere handelingen worden verricht dan bedoeld in de artikelen 4 tot en met 8, mits die handelingen geen betrekking hebben op zaken betreffende het gehoor- of gezichtsvermogen of op orthopedisch schoeisel;
 - b. het verkopen van zaken in de uitoefening van straathandel, anders dan op een vaste standplaats;
 - c. het verkopen van geneesmiddelen door daartoe ingevolge de Wet op de geneesmiddelenvoorziening bevoegde personen;
 - d. het verkopen van bestrijdingsmiddelen door daartoe ingevolge de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 bevoegde personen.

HOOFDSTUK 3 VERGUNNINGSEISEN

§1 Eisen van algemene ondernemersvaardigheden

Artikel 11

Een vergunning tot uitoefening van het basisbedrijf, bedoeld in artikel 4, wordt verleend indien wordt voldaan aan de volgende eisen van algemene ondernemersvaardigheden:

- a. kennis van marktstructuren en van instrumenten die van belang zijn voor de bepaling van een marktstrategie;
- b. inzicht in de wijze waarop een onderneming in logistiek en organisatorisch opzicht doelmatig wordt beheerd;
- c. inzicht in de wijze waarop een onderneming in financieel opzicht doelmatig wordt beheerd en het kunnen toepassen van relevante algemene beginselen van bedrijfseconomie;
- d. inzicht in de relevante aspecten met betrekking tot het voeren van een financiële administratie;
- e. kennis van de relevante aspecten met betrekking tot personeel en organisatie;
- f. kennis van wettelijke voorschriften in verband met de onder a, b, c en e genoemde eisen;
- g. kunnen maken van een ondernemingsplan, rekening houdend met de onder a tot en met f genoemde eisen.

Artikel 12

Een vergunning tot uitoefening van het bouwbedrijf, bedoeld in artikel 5, wordt verleend indien wordt voldaan aan de in artikel 11 bedoelde eisen van algemene ondernemersvaardigheden, alsmede aan de volgende eisen van bedrijfstechniek:

- a. inzicht in marktontwikkelingen en -structuren en in instrumenten die van belang zijn voor de bepaling van een marktstrategie voor een onderneming in het bouwbedrijf;
- b. inzicht in de wijze waarop de commerciële en financiële bedrijfsvoering van een onderneming in het bouwbedrijf wordt gerealiseerd;
- c. kunnen maken van een begroting en nacalculatie op projectniveau en kunnen voeren van een projectadministratie voor een onderneming in het bouwbedrijf;
- d. kunnen maken van een projectplan voor de uitvoering van een project in een onderneming in het bouwbedrijf;
- e. kennis van wettelijke voorschriften en omtrent instanties die van belang zijn voor een onderneming in het bouwbedrijf;
- f. kunnen hanteren van de communicatietechnieken die van belang zijn voor een onderneming in het bouwbedrijf;
- g. kunnen maken van een ondernemingsplan voor een onderneming in het bouwbedrijf, rekening houdend met de onder a tot en met f genoemde eisen.

Artikel 13

Een vergunning tot uitoefening van het installatiebedrijf, bedoeld in artikel 6, wordt verleend indien, onverminderd artikel 16, wordt voldaan aan de eisen van algemene ondernemersvaardigheden, bedoeld in artikel 11, alsmede aan de volgende eisen van bedrijfstechniek:

- a. inzicht in marktontwikkelingen en -structuren en in instrumenten die van belang zijn voor de bepaling van een marktstrategie voor een onderneming in het installatiebedrijf;
- b. inzicht in de wijze waarop een onderneming in het installatiebedrijf in financieel, commercieel, organisatorisch en logistiek opzicht doelmatig wordt beheerd;
- c. kunnen maken van een kostprijsberekening en kunnen voeren van een projectadministratie in een onderneming in het installatiebedrijf;
- d. kennis van wettelijke voorschriften en omtrent instanties die voor een onderneming in het installatiebedrijf van belang zijn;
- e. kunnen maken van een ondernemingsplan voor een onderneming in het installatiebedrijf, rekening houdend met de onder a tot en met e genoemde eisen.

Artikel 14

Een vergunning tot uitoefening van het vervoermiddelenbedrijf, bedoeld in artikel 7, wordt verleend indien wordt voldaan aan de eisen van algemene ondernemersvaardigheden, bedoeld in artikel 11, alsmede aan de volgende eisen van bedrijfstechniek:

- a. inzicht in marktontwikkelingen en -structuren en in instrumenten die van belang zijn voor de bepaling van een marktstrategie voor een onderneming in het vervoermiddelenbedrijf;
- b. inzicht in de wijze waarop een onderneming in het vervoermiddelenbedrijf in financieel, commercieel, organisatorisch en logistiek opzicht doelmatig wordt beheerd;
- c. kunnen maken van een begroting in een onderneming in het vervoermiddelenbedrijf;

- d. kennis van wettelijke voorschriften en omtrent instanties die van belang zijn voor een onderneming in het vervoermiddelenbedrijf;
- e. kunnen maken van een ondernemingsplan voor een onderneming in het vervoermiddelenbedrijf, rekening houdend met de onder a tot en met d genoemde eisen.

Artikel 15

Een vergunning tot uitoefening van het levensmiddelenbedrijf, bedoeld in artikel 8, wordt verleend indien, onverminderd de artikelen 17 en 18, wordt voldaan aan de eisen van algemene ondernemersvaardigheden, bedoeld in artikel 11, alsmede aan de volgende eisen van bedrijfstechniek:

- a. kennis van de commerciële bedrijfsvoering in een onderneming in het levensmiddelenbedrijf;
- b. kennis van de productieplanning en het productieproces in een onderneming in het levensmiddelenbedrijf en kennis van de wijze waarop een dergelijke onderneming in logistiek, financieel en organisatorisch opzicht doelmatig wordt beheerd;
- c. kennis van wettelijke voorschriften en omtrent instanties die voor een onderneming in het levensmiddelenbedrijf van belang zijn;
- d. kennis van hetgeen vereist is met betrekking tot hygiëne, veiligheid en milieu in een onderneming in het levensmiddelenbedrijf.

§3 Eisen van vaktechniek

Artikel 16

Een vergunning tot uitoefening van het elektrotechnisch installatiebedrijf, bedoeld in artikel 6, onderdeel f, wordt slechts verleend indien tevens wordt voldaan aan de volgende eisen van vaktechniek:

- a. kennis en vaardigheid met betrekking tot het specificeren en aanleggen van eenvoudige licht-, kracht- en communicatie-installaties en het opsporen en herstellen van gebreken in die installaties, alsmede van risico's bij de uitvoering van desbetreffende werkzaamheden;
- b. kennis van de in het elektrotechnisch installatiebedrijf meest gebruikte materialen, instrumenten, toestellen en apparaten en van de constructie, werking en toepassing daarvan;
- c. kennis van natuurkundige wetten en de toepassing daarvan met betrekking tot elektriciteit, verlichting en communicatie;
- d. kennis van technische voorschriften ten aanzien van de onder a tot en met c genoemde eisen;
- e. gebruik kunnen maken van documentatie en kunnen lezen van bestekken in verband met de onder a tot en met c genoemde eisen.

Artikel 17

Een vergunning tot uitoefening van het slagersbedrijf, bedoeld in artikel 8, onderdeel a, wordt slechts verleend indien tevens wordt voldaan aan de volgende eisen van vaktechniek:

- a. kennis van slachtdieren, vlees, vleeswaren en andere vleesproducten;
- b. inzicht in de criteria voor het beoordelen van de kwaliteit van vlees;
- c. kunnen toepassen van de beginselen en methoden voor het voor verkoop aan particulieren geschikt maken, bewaren, verpakken, koelen, vriezen en vacumeren van vlees, vleeswaren en vleesproducten met behulp van de daartoe benodigde apparatuur;
- d. inzicht in de in het slagersbedrijf vereiste hygiëne.

Artikel 18

Een vergunning tot uitoefening van het bakkersbedrijf, bedoeld in artikel 8, onderdeel b, wordt slechts verleend indien tevens wordt voldaan aan de volgende eisen van vaktechniek:

- a. kennis met betrekking tot de in het bakkersbedrijf voorkomende grondstoffen en verpakkingsmaterialen;
- b. kennis en vaardigheid met betrekking tot de bereidings- en verwerkingswijze van de in het bakkersbedrijf voorkomende produkten;
- c. kennis van afwerkingsmethoden van de in het bakkersbedrijf voorkomende produkten;
- d. kennis met betrekking tot een efficiënte, veilige en hygiënische omgang met machines, gereedschappen en apparatuur die gebruikt worden in het bakkersbedrijf;
- e. inzicht in de in het bakkersbedrijf voorkomende productieprocessen, met inbegrip van geautomatiseerde deelprocessen.

HOOFDSTUK 4 BEWIJSSTUKKEN VOOR VESTIGING

Artikel 19

Onze Minister wijst bewijsstukken aan, waaruit het voldoen aan de gestelde eisen moet blijken. Daarbij kan bepaald worden dat de aanwijzing slechts geldt, indien het bewijsstuk is mede ondertekend door een gecommitteerde van Onze Minister.

Artikel 20

Als bewijsstuk, waaruit het voldoen aan de gestelde eisen van algemene ondernemersvaardigheden dan wel bedrijfstechniek moet blijken, wordt aangewezen een verklaring van algemene ondernemersvaardigheden onderscheidenlijk een verklaring van bedrijfstechniek voor het betrokken bedrijf, bedoeld in de artikelen 4 tot en met 8, die wordt afgegeven door de Sociaal-Economische Raad.

Artikel 21

Als bewijsstuk, waaruit het voldoen aan de gestelde eisen van vaktechniek moet blijken, wordt aangewezen een verklaring van vaktechniek voor het betrokken bedrijf, bedoeld in de artikelen 6, onderdeel f, en 8, onderdelen a en b, die wordt afgegeven door de Sociaal-Economische Raad.

HOOFDSTUK 5 ALGEMENE, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 22

De termijnen, bedoeld in de artikelen 11, eerste lid, onderdeel b, en 27, vierde lid, van de wet, worden voor de toepassing op de bij dit besluit aangewezen bedrijven gesteld op een jaar.

Artikel 23

De vergunning die op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, op grond van een van de in artikel 27 genoemde vestigingsbesluiten is verleend met betrekking tot de overeenkomstige handelingen, genoemd in de artikelen 4 tot en met 8, wordt geacht te zijn verleend op grond van artikel 3, derde lid.

Artikel 24

Een ontheffing die op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, is verleend van een verbod, gegeven bij een van de in artikel 27 genoemde vestigingsbesluiten met betrekking tot de overeenkomstige handelingen, genoemd in de artikelen 4 tot en met 8, wordt, voorzover deze ontheffing strekt, beschouwd als een ontheffing van het verbod van artikel 3, eerste lid.

Artikel 25

De vergunning die op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, op grond van een van de in artikel 27, onderdelen o tot en met ee, genoemde vestigingsbesluiten is verleend met betrekking tot andere handelingen dan genoemd in de artikelen 4 tot en met 8, wordt beschouwd als een vergunning op grond van artikel 3, derde lid, voor het basisbedrijf, bedoeld in artikel 4.

Artikel 26

Een ontheffing die op het tijdstip waarop dit besluit in werking treedt, is verleend van een verbod, gegeven bij een van de in artikel 27, onderdelen o tot en met ee, genoemde vestigingsbesluiten met betrekking tot andere handelingen dan genoemd in de artikelen 4 tot en met 8, wordt, voorzover deze ontheffing strekt, beschouwd als een ontheffing van het verbod van artikel 3, eerste lid, voor de uitoefening van het basisbedrijf, bedoeld in artikel 4.

Artikel 27

De volgende besluiten worden ingetrokken:

- a. het Vestigingsbesluit kappersbedrijven 1958;
- b. het Vestigingsbesluit kleinhandel in gebruikte en ongeregelde goederen 1958;
- c. het Vestigingsbesluit tandtechnisch-laboratoriumbedrijf 1958;
- d. het Vestigingsbesluit bouwnijverheidsbedrijven 1958;
- e. het Vestigingsbesluit koeltechnisch bedrijf 1958;
- f. het Vestigingsbesluit schoonheidsverzorgingsbedrijf 1958;
- g. het Vestigingsbesluit carrosseriebedrijven;
- h. het Vestigingsbesluit verwarmings- en aanverwante bedrijven 1960;
- i. het Vestigingsbesluit levensmiddelenbedrijven 1961;
- j. het Vestigingsbesluit algemene ambulante handel 1962;
- k. het Vestigingsbesluit metaalbewerkingsbedrijf en aanverwante bedrijven 1963;
- l. het Vestigingsbesluit motorvoertuig- en fietsbedrijven 1967;
- m. het Vestigingsbesluit reisbureaubedrijf 1978;
- n. het Vestigingsbesluit bandenservicebedrijf;
- o. het Vestigingsbesluit begrafenisbedrijf 1958;
- p. het Vestigingsbesluit bontwerkersbedrijf 1958;
- q. het Vestigingsbesluit natwasbedrijf;
- r. het Vestigingsbesluit fotografische bedrijven 1960;
- s. het Vestigingsbesluit meubileringsbedrijven 1962;
- t. het Vestigingsbesluit bloemenverkopers- en hoveniersbedrijven 1962;
- u. het Vestigingsbesluit landbouwspruitbedrijf 1965;
- v. het Vestigingsbesluit elektrotechnische bedrijven 1966;
- w. het Vestigingsbesluit chemisch wasbedrijf 1966;
- x. het Vestigingsbesluit edelmetaal- en uurwerkbedrijven 1966;
- y. het Vestigingsbesluit opticiensbedrijf 1966;
- z. het Vestigingsbesluit naaimachinebedrijf 1966;
- aa. het Vestigingsbesluit herenmaatkledingbedrijf 1967;

- bb. het Vestigingsbesluit veilinghoudersbedrijf 1967;
- cc. het Vestigingsbesluit schoenbedrijven 1967;
- dd. het Vestigingsbesluit consumptie-ijsbereidersbedrijf 1968;
- ee. het Vestigingsbesluit hondentoiletteerbedrijf; en
- ff. het Basisbesluit vestigingseisen handelskennis.

Artikel 28

Onze Minister draagt er zorg voor dat de doeltreffendheid en de effecten van dit besluit in de praktijk uiterlijk in 2001 worden geëvalueerd.

Artikel 29

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1996.

Artikel 30

Dit besluit wordt aangehaald als: Vestigingsbesluit bedrijven.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 6 december 1995

Beatrix

De Minister van Economische Zaken,
G. J. Wijers

Uitgegeven de *negentiende* december 1995

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Economische Zaken.
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 januari 1996, nr. 6.

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Op basis van de Vestigingswet Bedrijven 1954 zijn op verzoek van branche-organisaties in de loop der jaren vestigingsregelingen tot stand gekomen voor 84 verschillende vormen van bedrijfsuitoefening. Deze regelingen zijn ondergebracht in 31 vestigingsbesluiten. Reeds in het regeerakkoord van het kabinet Lubbers II is aangegeven dat een versoering van de vestigingswetgeving noodzakelijk werd geacht (Kamerstukken II, 1985/86, 19 555, nr. 3, blz. 66). Vervolgens zijn plannen ontwikkeld voor een moderne vestigingswetgeving. Overwegingen van algemeen economisch beleid en dereguleringsbeleid lagen hieraan ten grondslag. Ook het feit dat de uitvoering van de vestigingswetgeving wordt bemoeilijkt door ontwikkelingen in de praktijk, speelt een rol. Zo is er in toenemende mate behoefte bij ondernemers ontstaan om het eigen werkterrein te verbreden, hetgeen veelal niet mogelijk is aangezien men zich dan op het terrein van een andere vestigingsregeling begeeft. In de praktijk leidt dit tot verzoeken om ontheffingen of tot de noodzaak voor de ondernemer om een aanvullend examen te doen. Ook voor potentiële starters vormt de bestaande regelgeving vaak een belemmering. Een ander knelpunt is de ingewikkeldheid en gedetailleerdheid van de regelgeving. Dit maakt het moeilijk om regelingen tijdig aan te passen of om overtredingen te vervolgen.

Ten behoeve van een weloverwogen beleidskeuze is in 1987 door de stichting Samenwerkende Instellingen ten behoeve van Beleids-analytische Studies een studie uitgevoerd naar de effecten van de huidige vestigingswetgeving, van enkele varianten van versoerde wetgeving en van afschaffing van de vestigingswetgeving.

Vervolgens is de Commissie voor de toetsing van wetgevingsprojecten in september 1989 over de onderhavige materie advies gevraagd. De commissie adviseerde de huidige vestigingswetgeving te integreren in één nieuwe algemene vestigingswet, de thans bestaande gedifferentieerde vakbekwaamheidseisen uit de regelgeving te verwijderen, en deze te vervangen door eisen van algemene ondernemersvaardigheden (advies d.d. 18 augustus 1989, CTW 89/16). Deze nieuwe algemene wet zou moeten aangeven voor welke soort bedrijven de algemene ondernemersvaardigheden zouden moeten gelden. Gelet op de strekking van deze eisen, zouden zij moeten worden gesteld aan de (rechts-)persoon die als ondernemer functioneert en niet aan de leiding van elk afzonderlijk filiaal van een onderneming.

Over de nieuwe koers van het vestigingsbeleid is intensief overleg gevoerd met de ondernemersorganisaties Koninklijk Nederlands Ondernemersverbond (KNOV), Nederlands Christelijk Ondernemersverbond (NCOV), Nederlands Christelijk Werkgeversverbond (NCW) en Verbond van Nederlandse Ondernemingen (VNO).

Besloten werd te komen tot een Gemeenschappelijke Verklaring, die op 10 april 1991 tot stand werd gebracht tussen de ondernemersorganisaties en mijn ambtsvoorganger (Kamerstukken II 1990/91, 21 899 XIII, nr. 67).

2. Gemeenschappelijke Verklaring en nota «Ondernemen op niveau»

De Gemeenschappelijke Verklaring heeft tot doel te komen tot een vestigingsbeleid dat aansluit bij de eisen van deze tijd. Dit beleid houdt in het bevorderen van de kwaliteit van het ondernemerschap zonder onnodige drempels en schotten op te werpen en overeenstemmend met de eisen die aan modern overheidsbeleid kunnen worden gesteld. Naast

de uitgangspunten voor de modernisering van het vestigingsbeleid bevat de Gemeenschappelijke Verklaring het voornemen om een consultatieronde te houden langs alle betrokken branche-organisaties teneinde de bevindingen daaruit mee te nemen in de moderniseringsplannen. Op 24 september 1991 heeft de vaste commissie voor het midden- en kleinbedrijf van de Tweede Kamer tijdens een mondeling overleg (Kamerstukken II 1991/92, 22 300 XIII, nr. 9) ingestemd met de voorgenomen modernisering van het vestigingsbeleid en de Gemeenschappelijke Verklaring als uitgangspunt daarvoor aanvaard.

Op 18 september 1992 heeft de Sociaal-Economische Raad (SER) advies uitgebracht over de voorgenomen modernisering van vestigingsbeleid zoals die in de Gemeenschappelijke Verklaring lag besloten (Advies Modernisering Vestigingsbeleid, publikatienr. 92/12). Vervolgens is een uitgebreide inventarisatie van de opvattingen binnen de belanghebbende branche-organisaties gehouden. In aansluiting daarop is een model opgesteld voor de modernisering van het vestigingsbeleid. Hiervoor wordt verwezen naar de nota «Ondernemen op Niveau». Deze nota is bij brief van 30 juni 1992 aan de Tweede Kamer toegezonden en nader uitgewerkt in brieven aan de Tweede Kamer van 21 december 1992 en van 16 maart 1993 (Kamerstukken II 1992/93, 22 964, nrs. 1 en 2). In het mondeling overleg van 17 maart 1993 met de vaste commissie voor het midden- en kleinbedrijf heeft deze commissie ingestemd met de concrete moderniseringsvoornemens (Kamerstukken II 1992/93, 22 964, nr. 3). Over het voorliggende besluit heeft de Sociaal-Economische Raad advies uitgebracht op 14 december 1994 (SER, Advies Vestigingsbesluit bedrijven, publikatienr. 94/35). Op de in dit advies door de SER gemaakte kanttekeningen bij het voorgelegde concept-besluit wordt ingegaan in paragraaf 6 van het algemeen deel van deze nota van toelichting.

Belangrijk element in de nota «Ondernemen op niveau» is de constatering dat de vestigingswetgeving in de huidige omvang en vorm een instrument is dat zittende ondernemers in staat stelt om door een verbod aspirant-ondernemers de vrije toetreding tot de markt te verhinderen, aldus zichzelf bescherming verwervend tegen bepaalde risico's van het ondernemerschap. Een van de pijlers van een dynamische markt, te weten de vrije concurrentie, wordt daardoor verzwakt. Ook de ontwikkelingen voortvloeiend uit Europese regelgeving en jurisprudentie leiden tot een meer open markt. Bovendien is in de loop der tijd bij ondernemers de behoefte ontstaan om buiten het eigen door de vestigingswetgeving afgepaalde terrein de markt op te gaan ofwel het eigen aanbod van diensten of producten te verbreden. Ook dat wordt echter getroffen door het verbod om zonder vestigingsvergunning bedrijfsmatig activiteiten te ontplooiën. De vestigingswetgeving verbiedt immers ook ondernemers die goed zijn opgeleid voor een bepaalde branche, in een andere branche actief te zijn. Aldus ontstaan «drempels» en «schotten» die verstarrend werken. De vestigingswetgeving werkt dan niet alleen als een stimulans om zich te scholen maar in belangrijke mate ook als een «schot» tegen concurrentie van op zich bekwame ondernemers uit nevenbranches.

Met betrekking tot de marktwerking kan worden gesteld dat marktdoorzichtigheid over het algemeen de belangrijkste voorwaarde is voor een goed functionerende markt. De afnemer kan dan zelf kiezen tussen meer of minder kwaliteit. Slechts indien er in een branche een negatieve concurrentiespiraal dreigt, die te wijten is aan gebrek aan kennis en kwaliteit van ondernemers in een branche, zou de markt door regulering in de vorm van vestigingswetgeving moeten worden beschermd tegen een al te gemakkelijke toetreding door onvoldoende geschoolde ondernemers in die branche. Met behulp van vestigingswetgeving kan in een dergelijke situatie het peil van de kwaliteit van het ondernemerschap worden gestimuleerd. De vaste commissie voor het midden- en kleinbedrijf van de Tweede Kamer heeft ook uitdrukkelijk aangegeven dat een snelle modernisering gewenst is, waarbij, zoals is aangegeven in de

Gemeenschappelijke Verklaring, voor eisen van vaktechniek nog slechts een (zeer) marginale rol is weggelegd. In het geheel dienen, aldus de commissie, de volgende doelstellingen een rol te spelen: een minimum aan overheidsbemoediging, het corrigeren van marktonvolkomenheden, het voorkomen van een te rigide markt en van marktafscherming door gevestigde ondernemers en het bevorderen van de kwaliteit van het ondernemerschap.

3. Het model voor de jaren na 1 januari 1996

Op grond van het vorenstaande is een model voor een nieuw stelsel van vestigingswetgeving ontwikkeld. Ook in dit nieuwe stelsel worden eisen gesteld, zoals dat ook gebeurt in het tot dusverre gehanteerde stelsel.

Bij het stellen van eisen moet onderscheid worden gemaakt tussen het aanleggen van drempels en het aanbrengen van schotten. Toetredingsdrempels kunnen ertoe bijdragen dat wordt voorkomen dat onbekwame personen ondernemer worden; schotten tussen sectoren belemmeren op zich bekwame ondernemers in hun hoedanigheid van ondernemer om een nevenliggende activiteit te verrichten, met andere woorden: drempels kunnen de kwaliteit verhogen, terwijl schotten voornamelijk diversificatie en flexibiliteit van gevestigde ondernemers verhinderen.

Kijkend naar de effectiviteit en doelmatigheid mag dus worden verondersteld dat het aanleggen van drempels minder verstarrend zal werken dan het aanbrengen van schotten; bij het laatste gaat het immers niet om het weren van onbekwame personen maar om het weren van op zich bekwame ondernemers uit economische activiteiten die in het algemeen verwant zijn met de activiteiten die zij reeds verrichten. Schotten lijken in dat verband nauwelijks enige positieve betekenis te hebben. Aangenomen mag worden dat de eerder genoemde nadelen van vermindering van diversificatie en flexibiliteit van de gevestigde ondernemers groter zijn dan het voordeel van het weren van niet voldoende toegeruste ondernemers uit aangrenzende sectoren.

Een uitgangspunt in het nieuwe stelsel van vestigingswetgeving vormt het zogenaamde basisbedrijf. Voor de uitoefening van het basisbedrijf dient te worden voldaan aan eisen betreffende algemene ondernemersvaardigheden. Voor een aantal bedrijfsuitoefeningen zijn aanvullende eisen inzake bedrijfstechniek gesteld. De bedrijfsuitoefeningen waarvoor naast eisen van algemene ondernemersvaardigheden tevens eisen van bedrijfstechniek gelden, zijn ondergebracht in vier clusters. Voor een drietal bedrijfsuitoefeningen dient naast voornoemde eisen tevens aan eisen inzake vaktechniek te worden voldaan. In deze opzet zijn alle vestigingsregelingen ondergebracht in één vestigingsbesluit, op grond waarvan 8 verschillende vergunningen kunnen worden verleend.

De belangrijkste wijziging in het systeem van eisen en vergunningen is de indeling van geregelde bedrijfsuitoefeningen in drie niveaus, aan te duiden als niveau B, niveau C en niveau C+. Voor niveau B gelden eisen van algemene ondernemersvaardigheden. In niveau C gelden daarnaast ook eisen van bedrijfstechniek. In niveau C+ moet bovenop beide genoemde eisen ook nog worden voldaan aan eisen van vaktechniek. Het in de aangegeven niveau-indeling denkbeeldige niveau A is het niveau van niet door wettelijke vestigingseisen geregelde bedrijfsuitoefeningen.

De eisen van algemene ondernemersvaardigheden zijn voor elke bedrijfsuitoefening in alle niveaus hetzelfde. De eisen van bedrijfstechniek in niveau C verschillen per cluster. Op drie uitzonderingen na (slagers-, bakkers- en elektrotechnisch installatiebedrijf, in casu het niveau C+) zullen er geen eisen van vaktechniek gelden.

De eisen van algemene ondernemersvaardigheden en de eisen van bedrijfstechniek vormen beide «eisen van handelskennis» in de zin van de Vestigingswet Bedrijven 1954. Overeenkomstig artikel 6 van die wet dient

in ondernemingen op niveau B en C (en C+) één bedrijfsleider te voldoen aan de eisen van algemene ondernemersvaardigheden respectievelijk de eisen van algemene ondernemersvaardigheden en van bedrijfstechniek.

De eisen van vaktechniek vormen de «eisen van vakbekwaamheid» in de zin van de wet. Overeenkomstig artikel 6 van de wet is de beheerder degene die aan bij vestigingsbesluit gestelde eisen van vaktechniek dient te voldoen. In het voorliggende vestigingsbesluit zijn alleen voor het slagers-, bakkers- en elektrotechnisch installatiebedrijf eisen van vaktechniek gesteld, zodat alleen voor die bedrijven de functie van beheerder in de zin van de wet relevant is. Voor alle andere vormen van (reeds bestaande) bedrijfsuitoefening is de functie van beheerder niet meer relevant. Daarmee is de in artikel 11 van de wet opgenomen vervalgrond van de vergunning inzake het verlies van de hoedanigheid van beheerder alleen nog functioneel voor de genoemde drie bedrijven waarvoor eisen van vaktechniek gelden.

Inhoudelijk merk ik nog het volgende op over de verschillende vestigingseisen.

A. Eisen van algemene ondernemersvaardigheden:

Dit type eisen heeft een drempelfunctie doordat de eisen geen branche-specifiek maar een algemeen karakter hebben. Deze eisen worden verplicht gesteld voor alle sectoren waar in de toekomst het doelmatig en effectief zal zijn dat er een vestigingsregeling voor geldt. Het gaat hierbij om eisen die betrekking hebben op onderwerpen zoals algemeen management, het economisch proces, fiscale en sociale wetgeving. Er is een pakket van eindtermen ontwikkeld op basis van het onderzoek dat is gedaan naar het profiel van «de ondernemer» in het midden- en kleinbedrijf.

Het met de ondernemingsorganisaties gevoerde overleg heeft ertoe geleid dat de zwaarte van de opleiding betreffende de algemene ondernemersvaardigheden is gesteld op 120 uren (van 50 minuten) waarbij de vooropleiding op VBO-niveau als uitgangspunt is genomen. Kenmerkend voor de eisen inzake algemene ondernemersvaardigheden is dat deze algemeen en voor iedere sector of branche van toepassing zijn. Met andere woorden, het diploma algemene ondernemersvaardigheden geeft toegang tot iedere branche waarvoor als vestigingseis het voldoen aan (alleen) de eisen inzake algemene ondernemersvaardigheden geldt. Dit leidt tot de conclusie dat er geen differentiatie plaats zal moeten vinden in de eindtermen naar sector of branche. Dit betekent dat er één uniform pakket van eindtermen is ontwikkeld, gebaseerd op voormeld beroepsprofiel en uitgaande van de vermelde 120 uren en de vooropleiding op VBO-niveau. Bij het examineren zal evenwel «branche-inkleuring» mogelijk zijn.

B. Eisen van bedrijfstechniek:

Dit type eisen heeft ook een drempelfunctie. Vanwege het feit dat de eisen niet algemeen van karakter zijn maar zijn toegesneden op een bepaalde sector, hebben ze echter tevens een schotfunctie. De eisen betreffen kwalificaties op dat sectorspecifieke terrein waarop kennis een onlosmakelijk deel is van het leiden van een dergelijk onderneming. Centraal bij bedrijfstechniek staat het toepassen van de «tools of management» in het bedrijf, zoals het sturen van het productieproces en het beheersen van risico's. Met betrekking tot de eisen inzake bedrijfstechniek worden 4 sectoren onderscheiden, namelijk:

1. bedrijfstechniek voor het bouwcluster; het opleidingstraject is vastgesteld op 240 uren, eventueel vermeerderd met 80 uren voor degenen die niet over voldoende bouwtechnische kennis beschikken;

2. bedrijfstechneek voor het installatiecluster; het opleidingstraject bedraagt hier 180 lesuren;
3. bedrijfstechneek voor het vervoermiddelencluster; het opleidings-traject omvat 120 lesuren; en
4. bedrijfstechneek voor het levensmiddelencluster; een opleidings-traject van 60 lesuren.

Met betrekking tot de opleiding inzake bedrijfstechneek wordt er vanuit gegaan dat kennis inzake algemene ondernemersvaardigheden aanwezig is. Derhalve komen de uren bedrijfstechneek bovenop de 120 lesuren algemene ondernemersvaardigheden. De eisen inzake bedrijfstechneek zijn, zoals hiervoor reeds aangegeven, sectorgebonden hetgeen betekent dat een opleiding voor een sector vestigingsbevoegdheid geeft in alle branches binnen het betreffende cluster. Een en ander heeft tot gevolg dat het examineren plaatsvindt op basis van eisen die per sector gelijk zijn en die zijn gebaseerd op één pakket van eindtermen per sector. Het examen bedrijfstechneek kan ook per branche worden ingekleurd. Aldus worden er vier verschillende pakketten van eindtermen inzake de bedrijfstechneek onderscheiden.

C. Eisen van vaktechniek:

Eisen van vaktechniek kunnen alleen nog in zeer specifieke omstandigheden verplicht worden gesteld. Aanvankelijk heb ik in de gevoerde discussie met betrekking tot geen enkele branche voldoende specifieke argumenten aangetroffen om het stellen van eisen van vaktechniek te rechtvaardigen. In mijn brief van 21 december 1992 (Kamerstukken II 1992/93, 22 964, nr. 1) heb ik evenwel na ampele overweging de ondernemersorganisaties alsnog de mogelijkheid geboden concrete branches aan te geven die in aanmerking zouden kunnen komen voor het stellen van eisen inzake vaktechniek. Uiteindelijk heeft het gevoerde overleg er toe geleid dat met betrekking tot drie branches naast de eisen inzake bedrijfstechneek eisen van vaktechniek worden gesteld (Kamerstukken II 1992/93, 22 964, nr. 3). Het gaat hierbij om het slagers-, bakkers- en elektrotechnisch installatiebedrijf. De eisen inzake de vaktechniek zijn gebaseerd op een opleidingstraject van 180 lesuren. In dit kader zijn drie verschillende pakketten eindtermen vaktechniek ontwikkeld die in verschillende branche-specifieke examens worden getoetst. De 180 uren vaktechniek komen bovenop de uren bedrijfstechneek (respectievelijk 60 uren voor het slagersbedrijf en het bakkersbedrijf en 180 uren voor het elektrotechnisch installatiebedrijf) en bovenop de uren algemene ondernemersvaardigheden (120).

Of voor de drie genoemde branches ook op langere termijn eisen van vaktechniek gehandhaafd moeten blijven zal nadrukkelijk worden onderzocht in de voorgenomen evaluatie van het gewijzigde vestigingsbeleid. Wat betreft die evaluatie wordt verwezen naar de toelichting op artikel 28 van dit besluit.

4. Bedrijfsomschrijvingen

Bij het formuleren van de bedrijfsomschrijvingen zijn de bestaande omschrijvingen in de tot nu toe geldende vestigingsbesluiten tot uitgangspunt genomen. Hoewel de modernisering van de vestigingswetgeving niet tot doel heeft om de bedrijfsomschrijvingen inhoudelijk te wijzigen, zijn deze omschrijvingen wel aangepast voor zover dit in verband met de werkingssfeer van de nieuwe vestigingseisen wenselijk is gebleken. Waar nodig zijn daarbij tevens enkele in de loop der jaren opgetreden onjuistheden hersteld, verouderde bepalingen geactualiseerd en bepaalde, veelvuldig voorkomende interpretatieverschillen beslecht.

Met name het nagenoeg geheel vervallen van de eisen van vakbekwaamheid heeft geleid tot aanpassingen in de tot nu toe geldende

bedrijfsomschrijvingen. Die omschrijvingen waren namelijk grotendeels gebaseerd op de vaktechnische elementen van de bedrijfsuitoefeningen.

Ook de indeling in drie niveau's heeft het mogelijk gemaakt de bedrijfsomschrijvingen in zijn algemeenheid eenvoudiger te redigeren. Vele uitzonderingen en samenhangsbepalingen zijn vervallen. Vaak te gedetailleerde omschrijvingen zijn niet meer nodig omdat de voorheen zo belangrijke afbakening tussen de verschillende vestigingsbesluiten is vervaagd. Datzelfde geldt voor de bedrijfsomschrijvingen die in één cluster vallen. Evenzo zijn de talrijke uitzonderingen, die veelal waren gebaseerd op de overtuiging dat het in die gevallen niet redelijk was om eisen van vakbekwaamheid verplicht te stellen, niet meer wenselijk. Gelet op het uitgangspunt voor het stellen van eisen, namelijk de bevordering van de kwaliteit van het ondernemerschap, zijn vergaand gedetailleerde omschrijvingen om nauwkeurig aangewezen vakgebieden aan een vergunningplicht te kunnen binden, achterhaald.

Een belangrijke wijziging bestaat uit de formulering van alle bedrijfsuitoefeningen die vallen onder één nieuwe bedrijfsbenaming in niveau B, het basisbedrijf. Onder de uitoefening van het basisbedrijf vallen verscheidene handelingen die voorheen de bedrijfsomschrijvingen in verschillende vestigingsbesluiten omvatten. In dit systeem worden alleen de kernhandelingen van de vroegere bedrijfsomschrijvingen genoemd. Hierbij is de meest ver doorgevoerde vereenvoudiging gerealiseerd bij de «detailhandel», waar veel bedrijfsuitoefeningen onder vallen die voorheen afzonderlijk waren benoemd. In het vervolg van deze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

De uitzondering op de vergunningplicht voor bedrijfsuitoefeningen waarbij meer dan een aangegeven aantal technische arbeidskrachten in een onderneming werkzaam was, is vervallen. Dit betekent dat bijvoorbeeld een onderneming waarin metaal wordt bewerkt en waarin meer dan 25 technische arbeidskrachten werkzaam zijn, in tegenstelling tot nu, vanaf 1 januari 1996 een vergunning nodig heeft. Op basis van het overgangsrecht zal voor een dergelijke reeds bestaande bedrijfsuitoefening doorgaans zonder meer een vergunning kunnen worden verkregen.

In een aantal gevallen is door een vereenvoudigde bedrijfsomschrijving de reikwijdte van het vestigingsbesluit ruimer geworden. Aan deze opzet wordt bewust de voorkeur gegeven ten gunste van een eenvoudiger en soberder regelgeving. In het kader van het overgangsrecht zullen hierdoor veel ondernemers voor een overgangsvergunning in aanmerking kunnen komen. De druk die hiervan op de uitvoeringsinstanties zal uitgaan, concentreert zich evenwel met name in de beginperiode van het nieuwe stelsel, dus in 1996.

Voor alle nieuwe regelingen geldt het overgangsrecht van de Vestigingswet Bedrijven 1954. Dat overgangsregime wordt bij het voorstel van wet tot intrekking van de Vestigingswet detailhandel en wijziging van de Drank- en Horecawet en de Vestigingswet Bedrijven 1954 (Kamerstukken II 1994/95, 23 963, nrs. 1 t/m 6) in zoverre gewijzigd dat er, om in aanmerking te komen voor een overgangsvergunning, een tijdslimiet zal gelden. Alleen degene die gedurende 18 maanden aaneengesloten vóór de inwerkingtreding van een vestigingsbesluit een bedrijf heeft uitgeoefend waarvoor hij geen vergunning nodig had, kan krachtens het overgangsrecht zonder meer aanspraak maken op een vergunning. Dat betekent dat degene die vóór 1 juli 1994 een bedrijf uitoefende waarvoor nu slechts ten dele of geen regeling geldt maar vanaf 1 januari 1996 wel, daarvoor krachtens het overgangsrecht een vergunning kan krijgen. Deze vergunning geeft, zoals hiervoor reeds uiteengezet is, recht op het bedrijfsmatig verrichten van alle handelingen die vallen onder het niveau waarvoor de vergunning geldt.

5. Bedrijfseffecten

Als gevolg van het voorliggende besluit worden de administratieve lasten voor ondernemers in verschillende opzichten vermindert. In dit besluit worden alle bestaande vestigingsbesluiten ingetrokken. Voor een groot aantal bedrijfsuitoefeningen waaraan in die besluiten vestigings-eisen waren gesteld, worden geen eisen meer gesteld. Voor de meeste van de bedrijfsuitoefeningen die wel geregeld blijven, gelden ingevolge dit besluit lagere eisen. Daardoor wordt het eenvoudiger een vergunning te verkrijgen, omdat een ondernemer minder tijd en kosten hoeft te besteden aan de vereiste opleiding. In dit besluit worden vrijwel over de gehele linie de vakbekwaamheidseisen afgeschaft. Daardoor verdwijnen de aan de beheerdersfunctie gestelde eisen, behoeven minder gegevens verschaft te worden voor het verkrijgen van een vergunning en zullen nauwelijks nog wijzigingen in die gegevens verwerkt hoeven te worden. Voor drie soorten bedrijfsuitoefening zijn nog eisen van vaktechniek verplicht gesteld. Voor het overige worden voor alle bedrijven gelijkgeschakelde eisen van algemene ondernemersvaardigheden gesteld en, voor een viertal clusters van bedrijven, tevens eisen van bedrijfstechniek. Door de uniformiteit in de eisen worden de mogelijkheden voor parallelisatie sterk vergroot, zodat het switchen of uitbreiden naar een andere bedrijfsuitoefening meestal geen nieuwe vergunningplicht met zich brengt. Tevens brengt dit besluit aanzienlijk meer overzichtelijkheid in de uitvoeringspraktijk van de vestigingswetgeving, doordat in plaats van 15 nog slechts 2 instanties met de uitvoering belast zijn.

Aan enkele bedrijfsuitoefeningen zijn in dit besluit overigens – mede op verzoek van desbetreffende branche-organisaties – voor het eerst vestigingseisen gesteld.

In paragraaf 2 is reeds ingegaan op de strekking van dit besluit in relatie tot marktwerking en concurrentiebevordering. De stand van zaken met betrekking tot soortgelijke vormen van overheidsregulering in het buitenland is globaal uiteengezet in de bijlage bij de brief aan de Tweede Kamer van 21 december 1992 (Kamerstukken II 1992/93, 22 964, nr. 1).

6. Advies Sociaal-Economische Raad

In het Vestigingsbesluit bedrijven zijn het café-, restaurant- en het slijtersbedrijf ingedeeld bij het basisbedrijf. Genoemde drie bedrijven zijn wat betreft de eisen en de vergunning gelijkgesteld aan de andere bedrijfsuitoefeningen in het basisbedrijf. Dit betekent dat voor die bedrijven naast een vergunning op basis van de Drank- en Horecawet ook een vestigingsvergunning nodig is op basis van het voorliggende vestigingsbesluit. De SER acht de dubbele vergunningplicht in dit speciale geval geen gelukkige keuze, gelet op de aard van het produkt en de daaraan verbonden risico's voor de volksgezondheid en veiligheid. Op de argumenten voor en tegen de overheveling van de vestigingseisen vanuit de Drank- en Horecawet naar de Vestigingswet Bedrijven 1954 en de daarmee samenhangende splitsing in twee vergunningen, is uitvoerig ingegaan in de schriftelijke voorbereiding van het voorstel van wet tot intrekking van de Vestigingswet detailhandel en wijziging van de Drank- en Horecawet en de Vestigingswet Bedrijven (Kamerstukken II 1994/95, 23 963, nr. 5).

In het aan de SER voorgelegde ontwerp-besluit waren het timmerbedrijf en het metselaarsbedrijf ook onder het basisbedrijf gerangschikt, evenals verschillende andere disciplines in de bouw zoals het tegelzetten, het schilderen, stukadoren en voegen. De SER achtte die bepaling echter niet houdbaar in verband met de mogelijkheid dat een opdrachtgever daardoor een geheel bouwwerk aan één ondernemer met een vergunning voor slechts het basisbedrijf zou kunnen aanbesteden. De SER heeft daarom geadviseerd het timmerbedrijf en het metselaarsbedrijf over te

brengen naar het bouwcluster op niveau C. Na ampele overweging heb ik het SER-advies op dit punt overgenomen.

Overeenkomstig het advies van de SER is de reikwijdte van de bepaling in artikel 3, tweede lid, van het besluit uitgebreid. Op grond daarvan wordt het openlijk aanduiden of doen aanduiden van de bereidheid tot het verrichten van vergunningplichtige handelingen, gelijkgesteld met de uitoefening van de desbetreffende bedrijven. Bedoelde bepaling geldt daardoor voor alle in het besluit genoemde bedrijfsuitoefeningen.

Eveneens is gevolg gegeven aan het advies van de SER op het onderdeel van de bedrijfsomschrijvingen. De bedrijfsomschrijvingen zijn grotendeels aangepast aan de huidige (rechtmatige) praktijk. Op advies van de SER is de uitzondering op de vergunningplicht voor publiekrechtelijke lichamen zodanig beperkt dat zij niet geldt voor zover daaraan toebehorende ondernemingen in concurrentie treden op de commerciële markt.

Over de zogenaamde generieke parallellisatiebepaling heeft de SER negatief geadviseerd. Krachtens die bepaling mogen vergunningvrije bedrijfsuitoefeningen zonder vergunning gepaard gaan met vergunningplichtige handelingen die onder het basisbedrijf vallen, mits die handelingen van ondergeschikte betekenis zijn in het geheel van die bedrijfsuitoefening. Hiervoor geldt als richtsnoer dat die handelingen verhoudingsgewijs niet meer omvatten dan 5% van de jaaromzet van de totale bedrijfsuitoefening. De SER meent dat de opzet van het besluit voldoende mogelijkheden voor parallellisatie biedt. Dit deel van het advies is niet overgenomen. Om te voorkomen dat de vergunningplicht zich zou uitstrekken over zeer marginale handelingen, waardoor de regelgeving haar doel voorbij zou schieten, acht ik bedoelde parallellisatiebepaling noodzakelijk.

II. ARTIKELN

Artikel 1

Gelet op de terminologie van de Vestigingswet Bedrijven 1954, is in de onderdelen c en e bepaald dat onder de in het besluit gehanteerde termen «algemene ondernemersvaardigheden» of «bedrijfstechniek» het wettelijke begrip «handelskennis» wordt verstaan. Analoog daaraan is in de onderdelen d en f een definitiebepaling opgenomen voor de in het besluit ook gehanteerde term «vaktechniek», waaronder het wettelijke begrip «vakbekwaamheid» wordt verstaan.

Artikel 2

In dit artikel zijn begrippen gedefinieerd die voorkomen in de omschrijvingen van de in de artikelen 4 tot en met 8 aangewezen bedrijven. Bij de begripsomschrijvingen is veelal aangesloten bij de omschrijvingen die zijn opgenomen in de diverse vestigingsbesluiten die bij dit besluit worden ingetrokken. Een aantal definities zijn geactualiseerd of aangepast teneinde een betere aansluiting te verkrijgen bij elders in de wetgeving gehanteerde begrippen. In paragraaf 4 van het algemeen deel van de toelichting en in de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 4 tot en met 8 is nader ingegaan op de omschrijvingen van de aangewezen bedrijven.

Artikel 3

In het eerste lid is het verbod gesteld om zonder vergunning de in het besluit aangewezen bedrijven uit te oefenen.

In het tweede lid is overeenkomstig de Vestigingswet Bedrijven 1954 bepaald dat het bedrijfsmatig verrichten van de in het besluit achter de

desbetreffende bedrijven genoemde handelingen wordt aangemerkt als het uitoefenen van die bedrijven. Van het bedrijfsmatig verrichten van de in het besluit bedoelde handelingen is sprake indien die handelingen worden verricht in het economisch verkeer, waarbij van belang is dat de handelingen met een zekere regelmaat of frequentie worden verricht.

In het tweede lid is voorts een bepaling opgenomen die gebaseerd is op artikel 4a, derde lid, van de Vestigingswet Bedrijven 1954. Als extra instrument om de zogenaamde beunhazerij te bestrijden is in 1990 in de wet de mogelijkheid gecreëerd deze bepaling in een vestigingsbesluit op te nemen. Ingevolge die bepaling wordt het openlijk aanduiden of doen aanduiden van de bereidheid om de bij vestigingsbesluit aangewezen handelingen te verrichten gelijkgesteld met de uitoefening van het desbetreffende bedrijf. Het gaat daarbij voornamelijk om het kunnen traceren van een vergunningplichtig bedrijf waar zonder vergunning bedrijfsmatig werkzaamheden worden verricht op locaties of tijdstippen waarop dat moeilijk is vast te stellen. Gedacht moet worden aan werkzaamheden die in een woonhuis of garage worden verricht en aan werkzaamheden die in de avonden of in het weekeinde plaatsvinden. De reikwijdte van de bepaling over openlijke aanduiding is niet beperkt tot specifieke sectoren maar strekt zich uit over alle vergunningplichtige bedrijfsuitoefeningen.

Ingevolge het derde lid wordt een vergunning voor een aangewezen bedrijfsuitoefening uitsluitend verleend indien aan de in het besluit gestelde eisen wordt voldaan. Als vergunningverlenende instantie voor alle door het voorliggende vestigingsbesluit geregelde bedrijven is de Kamer van Koophandel en Fabrieken aangewezen. Daarmee wordt een einde gemaakt aan de minder overzichtelijke situatie in het verleden waarbij voor een aantal bedrijven een bedrijfschap of een produktschap voor de verlening van vergunningen waren aangewezen in plaats van de Kamer van Koophandel en Fabrieken. Naast uiteraard de bepalingen van de Vestigingswet Bedrijven 1954 zijn op de procedure met betrekking tot vergunningen (en ontheffingen) de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Artikel 4

In dit artikel zijn de handelingen omschreven die – wanneer ze bedrijfsmatig worden verricht – zijn ingedeeld op het niveau van vergunningsplichtige bedrijfsuitoefeningen waarvoor voldaan moet worden aan eisen van algemene ondernemersvaardigheden (niveau B).

Dit betekent dat een ondernemer die een bedrijf wil starten waarin hij een of meer van de in artikel 4 genoemde handelingen verricht, voor het verkrijgen van de daarvoor benodigde vergunning moet voldoen aan eisen van algemene ondernemersvaardigheden. Indien een ondernemer aan die eisen voldoet mag hij alle handelingen verrichten in niveau B. Voor een onderneming op niveau B is derhalve slechts één vergunning nodig, welke in artikel 4 genoemde handelingen ook worden verricht.

Detailhandel (onderdeel a)

Onder de definitie van detailhandel valt elke bedrijfsuitoefening die bestaat uit het bedrijfsmatig verkopen van roerende zaken aan particulieren. Tot particulieren in de zin van deze bepaling behoren niet grootverbruikers of personen, die het gekochte in een door hen gedreven onderneming aanwenden.

Onder de omschrijving valt tevens de bedrijfsuitoefening waarbij handelingen worden verricht die in meer of mindere mate bestaan uit het uitoefenen van een ambacht of uit dienstverlening en daarnaast, meestal in samenhang met het ambacht of de dienstverlening, tevens de verkoop van roerende zaken omvatten. Voor een deel van dergelijke bedrijfsuitoefeningen

eningen is in artikel 10, tweede lid, echter voorzien in een uitzondering op de vergunningplicht.

Uitgangspunt is dat elke onderneming waarin de detailhandel wordt uitgeoefend, vergunningplichtig is op niveau B. De in artikel 10 opgenomen uitzonderings- en samenhangsbepalingen kunnen echter van toepassing zijn op een onderneming waar naast ambachtelijke of dienstverlenende handelingen ook detailhandel wordt uitgeoefend, indien die handelingen niet vergunningplichtig zijn ingevolge dit besluit.

In de opzet van dit besluit zijn als handelingen waarvan het verrichten als het uitoefenen van het basisbedrijf wordt beschouwd, niet als zodanig genoemd de ambachtelijke handelingen die worden verricht in het audiciensbedrijf, het orthopedisch schoenmakersbedrijf en het opticiensbedrijf. Aangezien in genoemde bedrijven in de praktijk echter vrijwel altijd de verkoop van roerende zaken plaatsvindt, zijn die bedrijven wel vergunningplichtig voor het basisbedrijf, gegeven de daaronder vallende omschrijving van detailhandel. Wat betreft bedrijfsuitoefeningen waarvoor voorheen geen detailhandelsvergunning vereist was op grond van de uitzondering van artikel 3, tweede lid, onder j, van de Vestigingswet detailhandel, is onder het voorliggende besluit veelal een van de in artikel 10, tweede lid, opgenomen uitzonderingen toepasselijk. Alsdan is geen vergunning voor het basisbedrijf vereist.

De uitzonderingen die in het Uitvoeringsbesluit Vestigingswet detailhandel waren opgenomen, zoals de verkoop van benzine, zijn hier niet overgenomen. Niet valt in te zien welke argumenten thans nog voor die vormen van detailhandel een uitzondering voor een vergunningplicht op niveau B zouden rechtvaardigen. Ook de meeste uitzonderingen die voor de algemene ambulante handel waren opgenomen, zijn vervallen. Een van de consequenties hiervan is bijvoorbeeld de vergunningplicht op niveau B voor de straathandel in gebruikte auto's.

Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw (onderdelen b t/m l)

In enkele bedrijfsomschrijvingen in de bouwsector is een wijziging aangebracht die verstrekkende gevolgen heeft. In de in het verleden geldende bedrijfsomschrijvingen werd in een aantal gevallen een onderscheid gemaakt tussen het verrichten van activiteiten als aannemer en als onderaannemer. Zo werd het criterium voor de vergunningplicht voor het aannemersbedrijf op het gebied van de burgerlijke- en utiliteitsbouw gevormd door enerzijds het verrichten van werkzaamheden van bouwkundige aard en anderzijds het verrichten van die werkzaamheden krachtens (hoofd)aanneming van werk.

Verder kenden het metselaarsbedrijf, timmerbedrijf, betonstaalvlechtbedrijf en het voegbedrijf een vergunningplicht voor het verrichten van de aangegeven werkzaamheden indien deze in onderaanneming werden verricht. Omdat deze werkzaamheden in veel gevallen van bouwkundige aard zijn, zou het verrichten van die werkzaamheden krachtens aanneming van werk vallen onder de omschrijving van het aannemersbedrijf op het gebied van de burgerlijke- en utiliteitsbouw en voor dat laatstgenoemde bedrijf vergunningplichtig zijn.

Het onderscheid in hoofd- en in onderaanneming sloot aan bij een praktijk waarin de (hoofd)aannemer verantwoordelijk en aansprakelijk is voor het gehele aangenomen werk en waarbij de diverse werkzaamheden door hem in onderaanneming kunnen worden uitbesteed. De (hoofd)aannemer is verantwoording schuldig aan zijn opdrachtgever. De onderaannemers hebben in die situatie geen juridische relatie met de opdrachtgever maar zijn verantwoording schuldig aan hun (hoofd)aannemer. Deze praktijk was dwingend vertaald in de wettelijke vestigingseisen. Een (hoofd)aannemer diende volgens het stramien van die eisen onder meer te kunnen coördineren en plannen en moest kennis hebben van het aanbesteden. Een metselaar daarentegen diende vooral

het vak metselen te beheersen. Voor de hierboven genoemde bedrijfsbeoefenaars, die vergunningplichtig waren voor het in onderaanneming uitoefenen van hun vak, was het daarmee verboden hun «eigen klus» aan te nemen.

In de huidige tijd is echter een ontwikkeling gaande waarbij steeds meer bedrijfsbeoefenaars zoals dakbedekkers en metselaars rechtstreeks met de opdrachtgever zaken doen, het werk aannemen zonder dat er een (hoofd)aannemer «tussen» zit en dat aangenomen werk zelf uitvoeren of op hun beurt weer uitbesteden. Voor de opdrachtgever heeft dat het voordeel dat de prijs meestal lager zal liggen dan wanneer de extra schakel van de (hoofd)aannemer er tussen zit. Het nadeel is dat bij een groter bouwwerk de opdrachtgever met verschillende contractspartijen te maken heeft en dat de planning en coördinatie niet meer in één hand verenigd zijn. Bij klachten kan de opdrachtgever niet volstaan met het aanspreken van de (hoofd)aannemer die doorgaans een aansprakelijkheidsverzekering heeft afgesloten voor het gehele bouwwerk. Wat betreft dit nadeel moet echter worden onderkend dat de vestigingswetgeving niet het aangewezen en geschikte instrument is om afnemers te beschermen. Het gaat bij de wettelijke vestigingseisen om het bevorderen van de kwaliteit van het ondernemerschap en niet om een kunstmatige marktverdeling tussen aannemer en onderaannemer zoals die besloten lag in de vestigingsregelingen. Gelet op het doel van de vestigingswetgeving is het niet meer te verdedigen dat een ondernemer in de bouw alleen in onderaanneming mag werken en niet zijn eigen werk mag aannemen.

Hier wordt overigens verwezen naar de beschouwing in het algemeen deel van de toelichting over de noodzaak van vrije marktwerking met zoveel mogelijk concurrentie, een eigen verantwoordelijkheid voor de ondernemer en zo weinig mogelijk drempels voor toegang tot de markt. Deze visie vindt zijn neerslag in de twee niveaus van eisen, B en C, die nu worden ingevoerd. Daarbij dient tevens het marktverstoring effect van het onderscheid tussen (hoofd)aannemer- en onderaannemerschap te verdwijnen.

Zoals hiervoor aangegeven, zijn de werkzaamheden in het voegbedrijf, metselaarsbedrijf, timmerbedrijf en betonstaalvlechtbedrijf in de meeste gevallen van bouwkundige aard. Daardoor was het krachtens aanneming van werk verrichten van die werkzaamheden onder het Vestigingsbesluit bouwnijverheidsbedrijven 1958 verboden, tenzij voldaan werd aan de vergunningplicht voor het uitoefenen van het aannemersbedrijf op het gebied van de burgerlijke en utiliteitsbouw.

In lijn hiermee zijn in dit besluit het timmerbedrijf en het metselaarsbedrijf rechtstreeks bij het bouwbedrijf op niveau C ingedeeld. Daardoor wordt tevens voorkomen dat als gevolg van het wegvallen van het onderscheid tussen hoofdaanneming en onderaanneming, een geheel bouwwerk door de opdrachtgever zou kunnen worden aanbesteed aan één ondernemer met een vergunning voor het basisbedrijf, die bijvoorbeeld in zijn eigen bedrijf beschikt over werknemers met allerlei disciplines op het gebied van de bouw. Om dit risico te vermijden is het voldoende alleen het timmerbedrijf en metselaarsbedrijf onder de vestigingseisen voor het bouwbedrijf te brengen, zodat het voegbedrijf en betonstaalvlechtbedrijf zijn ingedeeld bij de handelingen waarvan het bedrijfsmatig verrichten vergunningplichtig is voor het basisbedrijf.

Dakbedekken (onderdeel c)

In deze bedrijfsomschrijving zijn alle vormen van dakbedekken opgenomen waarvoor eisen van algemene ondernemersvaardigheden gelden. Dit betreft bij voorbeeld het dakbedekken met bitumen, pannen, leien of riet. Gekozen is voor een algemene formulering van de bedrijfsomschrijving, mede omdat niet valt in te zien waarom het voldoen aan eisen van algemene ondernemersvaardigheden wel zou moeten gelden

voor een onderneming die daken bedekt met bitumen en bijvoorbeeld niet voor een onderneming die zich toelegt op dakbedekkingen van leien. Gegeven de bevoegdheid die een vergunning op niveau C omvat (zie artikel 9), behoeft hier geen uitzondering gemaakt te worden voor bij voorbeeld een ondernemer die in de uitoefening van het aannemersbedrijf tevens het dakbedekkingsbedrijf uitoefent. Wel is voorzien in een samenhangsbepaling met betrekking tot werkzaamheden aan afvoersleidingen voor regenwater.

Betonstaalvlechten en voegen (onderdelen d en k)

Ten opzichte van de tot nu toe geldende bedrijfsomschrijvingen is de beperking, gelegen in het begrip «in onderaanneming», geschrapt. De betreffende handelingen zijn derhalve voortaan zowel in hoofd- als in onderaanneming vergunningplichtig op niveau B.

Verlaagde systeemplafonds aanbrengen en steigers bouwen (onderdelen h en l)

Voor de bedrijfsuitoefening betreffende het aanbrengen van verlaagde systeemplafonds hebben tot dusver geen vestigingseisen gegolden. Elke ondernemer die voor 1 juli 1994 dit bedrijf aantoonbaar heeft uitgeoefend zal krachtens het overgangsrecht van de Vestigingswet Bedrijven 1954 zonder aan de eisen te hoeven voldoen, een vergunning kunnen krijgen. Hetzelfde geldt voor bedrijven die zich toeleggen op het bouwen van steigers.

Werkzaamheden gericht op uiterlijke verzorging van mensen (onderdelen m, n en o)

Hieronder vallen de handelingen die verricht worden in het kappersbedrijf, het schoonheidsverzorgingsbedrijf en in het tot dusver niet aan wettelijke vestigingseisen gebonden voetverzorgingsbedrijf.

In de omschrijving van «het knippen of anderszins behandelen van hoofdhaar» is de definitie van het herenkappersbedrijf en het dameskappersbedrijf samengevoegd. Een onderscheid tussen het behandelen van haar van mannen en van vrouwen is volledig achterhaald.

Ten aanzien van het voetverzorgingsbedrijf is voor het eerst een vestigingsregeling opgenomen. Ook hier geldt het overgangsrecht van de Vestigingswet Bedrijven 1954. De bedrijfsomschrijving van het schoonheidsverzorgingsbedrijf is ongewijzigd. In het verleden is regelmatig de vraag gerezen of een grimeur bij bijvoorbeeld het toneel of de televisie dient te worden aangemerkt als iemand die het schoonheidsverzorgingsbedrijf uitoefent. Deze vraag wordt ontkennend beantwoord. De bedoelde bedrijfsuitoefening valt niet onder de vergunningplicht, evenmin als degene die ten behoeve van foto- of filmopnames modellen opmaakt. In al deze gevallen is niet het primaire doel het verzorgen van het uiterlijk uit schoonheidsoogpunt maar wordt het uiterlijk behandeld of opgemaakt omdat de toneelrol of filmopname dat vereist. De voorheen gehanteerde uitzonderingsbepalingen voor pedicuren en het uitoefenen van het kappersbedrijf zijn vervallen. Ook voor deze bedrijfsuitoefeningen is een vergunning op niveau B vereist. De enige uitzondering die uit de vroegere regeling overblijft is het manicuren.

Horecabedrijf (onderdeel q)

Onder het horecabedrijf vallen cafés en restaurants. Beide bedrijfsuitoefeningen waren voorheen alleen geregeld op basis van de Drank- en

Horecawet en worden nu ook onder de Vestigingswet Bedrijven 1954 gebracht.

Omdat zowel voor cafés als voor restaurants de eisen op niveau B zullen gelden, is het niet nodig in de vergunningplichtige handelingen onderscheid te maken tussen deze beide vormen van bedrijfsuitoefening.

De «droge» horeca valt niet onder de vergunningplicht voor het basisbedrijf. In deze branche is sprake van het verstrekken van snacks en frisdranken voor het gebruik ter plaatse dan wel elders. Daarmee valt de droge horeca niet onder de bedrijfsomschrijving van het horecabedrijf, waarin immers essentieel is het voor gebruik ter plaatse verstrekken van alcoholhoudende drank. De genoemde kenmerkende elementen van de droge horeca zijn als zodanig voor een deel te beschouwen als het «verkopen van roerende zaken» in de zin van het voorliggende vestigingsbesluit. Op die verkoop is echter de in artikel 10, tweede lid, opgenomen uitzondering op de vergunningplicht van toepassing.

Hiervoor is reeds uiteengezet dat een ondernemer die beschikt over een vergunning voor het basisbedrijf alle daaronder vallende handelingen mag uitoefenen zoals die zijn omschreven in artikel 4.

Dit geldt uiteraard voorzover het betreft de wettelijke vestigingseisen die zijn gesteld aan het ondernemerschap en laat onverlet dat wettelijke eisen uit hoofde van andere wettelijke regelingen van kracht kunnen zijn. Zo eist de Drank- en Horecawet dat voor de uitoefening van het horecabedrijf en het slijtersbedrijf ook aan specifieke volksgezondheidseisen wordt voldaan. Een ondernemer die een horecabedrijf of een slijtersbedrijf heeft moet derhalve beschikken over zowel een vergunning voor het basisbedrijf als over een Drank- en Horecawetvergunning. De grenzen die deze wet stelt aan de bedrijfsuitoefening gelden uiteraard onverkort, ook als de uitzonderingsbepaling van artikel 10, eerste lid, onder a, van toepassing is. In dit verband wordt gewezen op de bepaling in de Drank- en Horecawet op grond waarvan een vergunning wordt geweigerd indien tevens de kleinhandel wordt uitgeoefend.

Het bewerken van metaal (onderdeel r)

De handelingen zijn op eenvoudige wijze omschreven omdat ook hier een precieze afbakening van het vakgebied niet meer nodig is. In de omschrijving van de handelingen zijn de samenhangs- en uitzonderingsbepalingen die betrekking hebben op werkzaamheden aan voorwerpen die onder niveau C vallen, zoals het herstellen van carrosserieën, geschrapt. Zodra deze handelingen vallen onder de omschrijving van een bedrijfsuitoefening in niveau C, is een vergunning voor het desbetreffende cluster van bedrijven vereist. Dit geldt ook als het gaat om handelingen die in niveau C onder het bouwbedrijf vallen. Regelmatig worden bouwwerken (waaronder kassen) gebouwd met gebruik van staal of een stalen skelet. Gelet op het specifieke karakter daarvan vallen die handelingen uiteraard onder de omschrijving van het bouwbedrijf. Het bewerken van wapens en munitie is in artikel 2, tweede lid, uitgezonderd van de vergunningplicht omdat hiervoor reeds enigszins vergelijkbare eisen uit hoofde van andere wetgeving zijn gesteld. Voorts zijn nog enkele andere werkzaamheden uitgezonderd van de vergunningplicht.

Uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden (onderdeel u)

In dit besluit worden voor het eerst wettelijke vestigingseisen gesteld aan de uitoefening van het schoonmaakbedrijf. Glazenwassers, gevelreinigers of degenen die in privéwoningen schoonmaakwerk verrichten, vallen niet onder de vergunningplicht. Daartoe is de bedrijfsomschrijving zo gekozen dat de eisen van algemene ondernemersvaardigheden alleen gelden voor bedrijfsmatige schoonmaakwerkzaamheden in utiliteitsgebouwen.

Afsluiten van of bemiddelen bij reisovereenkomsten (onderdeel v)

De reikwijdte van de bedrijfsomschrijving is beperkt tot het meer gecompliceerde grensoverschrijdende reisverkeer. Daartoe is in de bepaling van het begrip reisovereenkomst onder meer het element «grensoverschrijdend vervoer vanuit Nederland» opgenomen. Onder de bedrijfsomschrijving kunnen ook vallen de activiteiten van de in artikel 7:500 van het Burgerlijk Wetboek omschreven reisorganisator, voor zover deze ten behoeve van een tevoren georganiseerde reis een overeenkomst heeft gesloten met een vervoerder of een ondernemer die verblijf verschafft.

Artikel 5

Het bouwbedrijf omvat het cluster waarin worden geregeld de vergunningplichtige handelingen van een aannemer op het gebied van de burgerlijke en utiliteitsbouw, van een aannemer op het gebied van de grond-, water- en wegebouw, van timmerlieden en metselaars en van slopers. In de toelichting op artikel 4 is reeds ingegaan op het niet meer gehanteerde onderscheid tussen (hoofd)aannemer en onderaannemer.

Voor de aannemer burgerlijke- en utiliteitsbouw is het evenals voorheen toegestaan de werkzaamheden zelf uit te voeren en ook te doen uitvoeren. Door het schrappen van de beperking in de vergunningplicht die gelegen was in «het verrichten van deze handelingen krachtens aanneming van werk» wordt in het nieuwe systeem ook de aannemer die in onderaanneming een werk uitvoert of doet uitvoeren vergunningplichtig. In deze nieuwe opzet is het niet meer vereist vast te leggen dat het in eigen beheer uitvoeren van een bouwwerk of verrichten van verbouwingswerkzaamheden of van herstellings- of onderhoudswerkzaamheden ook tot de vergunningplichtige handelingen behoren.

Ingevolge de omschrijving van het bouwbedrijf geldt de vergunningplicht tevens voor het doen uitvoeren van de desbetreffende handelingen. Enerzijds wordt hierdoor voorkomen dat een aannemer die vrijwel het geheel van zijn aangenomen werk uitbestedt niet vergunningplichtig zou zijn terwijl hij toch in belangrijke mate verantwoordelijk zal blijven voor het door hem aangenomen werk. Anderzijds wordt daardoor voorkomen dat een ondernemer met een vergunning voor het basisbedrijf een geheel bouwwerk zou kunnen realiseren door de vereiste handelingen van bouwkundige (bouwconstructieve) aard niet zelf uit te voeren maar te doen uitvoeren. In het laatste geval geldt ook de vergunningplicht op niveau C.

Voor de aannemer op het gebied van de grond-, water- en wegebouw gold hetzelfde onderscheid in hoofd- en onderaanneming als bij de aannemer burgerlijke en utiliteitsbouw. Ook hier is dat onderscheid geschrapt. De vroegere bedrijfsomschrijving is overigens gehandhaafd.

De grond-, water- en wegebouwsector omvat vanuit technisch oogpunt verschillende werkzaamheden, die echter alle gericht zijn op de totstandbrenging van fysieke infrastructuur en nutsvoorzieningen ten behoeve van mobiliteit, energie en milieu. Tot werkzaamheden van bouwkundige/bouwconstructieve aard kunnen thans worden gerekend werken zoals grondwerken, wegebouwkundige werken, grondboringen, bronbemalingen, kabelwerken, buisleidingwerken, waterbouwkundige werken, kust- en oeverwerken en funderingswerken.

Voor het sloopbedrijf heeft nooit het onderscheid (hoofd)aanneming en onderaanneming bestaan zodat slopen in zowel hoofd- als onderaanneming vergunningplichtig was en blijft.

In het cluster van het bouwbedrijf zijn naast de vroegere «hoofdaannemers» ook timmerlieden en metselaars opgenomen. Hiervoor wordt verwezen naar de toelichting op artikel 4, onderdelen b tot en met l. Het gevolg hiervan is dat alle timmerlieden en metselaars die vóór de

inwerkingtreding van dit besluit rechtmatig hun bedrijf uitoefenden, krachtens overgangsrecht alle handelingen in het bouwcluster mogen verrichten. Zonder dat zij aan de nieuwe eisen voor het bouwbedrijf voldoen, stromen zij dus in op niveau C. Hierbij is een speciale overgangsregeling getroffen voor aspirant timmerlieden en aspirant metselaars die na 1 januari 1991 en vóór 1 januari 1997 het diploma voor het timmer- of metselaarsbedrijf hebben gehaald maar nog niet met een bedrijf zijn gestart. Dit betreft de Regeling ontheffing vestigingsvergunning bedrijven. Deze overgangsregeling houdt onder meer in dat bovenbedoelde personen met een dergelijk diploma, samen met een diploma dat is aangewezen in verband met de eisen van algemene ondernemersvaardigheden, tot 1 januari 1999 de gelegenheid krijgen om een ontheffing aan te vragen waarmee zij dan rechtmatig het bouwbedrijf kunnen uitoefenen.

Voor het bouwbedrijf gelden eisen van bedrijfstechniek met 240 opleidingsuren (exclusief 80 vooropleidingsuren voor degenen die over onvoldoende bouwtechnische kennis beschikken).

Artikel 6

Het installatiebedrijf is een cluster van bedrijven, bestaande uit het loodgietersbedrijf, waterfittersbedrijf, gasfittersbedrijf, koeltechnisch bedrijf, centrale verwarmingsbedrijf, kasverwarmingsbedrijf en luchtbehandelingsbedrijf.

Het elektrotechnisch installatiebedrijf hoort wat betreft de eisen van bedrijfstechniek in dit cluster en is derhalve ook daarin omschreven. Niettemin gelden voor deze bedrijfsuitoefening ook eisen van vaktechniek (zie artikel 18). In de omschrijving van het elektrotechnisch installatiebedrijf is voorzien in een uitzonderingsbepaling voor gevallen waarin in het kader van het verrichten van specifieke andersoortige handelingen tevens elektrotechnische aansluitwerkzaamheden moeten worden verricht.

Voor het waterfittersbedrijf, gasfittersbedrijf en elektrotechnisch installatiebedrijf golden voorheen de vestigingseisen niet als de leidingen door de exploitant van het waternet of het gasnet of door een openbaar nutsbedrijf werden aangelegd. In dit verband is in artikel 10 een soortgelijke uitzonderingsbepaling opgenomen. In artikel 6, onderdeel b, is voorts een uitzondering gemaakt met het oog op met name het inbouwen van LPG-installaties in motorvoertuigen.

Niet apart genoemd is het voormalige kasverwarmingsbedrijf omdat dit reeds onder de omschrijving betreffende verwarmingsinstallaties valt.

Artikel 7

In het cluster van het vervoermiddelenbedrijf zijn opgenomen het voorheen in afzonderlijke vestigingsbesluiten geregelde autobedrijf, motorfietsbedrijf, landbouwmechanisatiebedrijf, carrosseriebouwbedrijf en carrosserieherstelbedrijf. Voor het uitoefenen van een bedrijf in dit vervoerscluster is een vergunning op niveau C nodig. Die vergunning kan verkregen worden met een diploma bedrijfstechniek dat is toegespitst op dit cluster. Het aantal benodigde opleidingsuren is vastgesteld op 120 uren.

Artikel 8

In het cluster van het levensmiddelenbedrijf zijn geregeld het poeliers- en het visbewerkingsbedrijf, het bakkersbedrijf en het slagbedrijf. Voor het verrichten van alle onder deze bedrijven vallende handelingen gelden – naast de eisen van algemene ondernemersvaardigheden – dezelfde

eisen van bedrijfstechiek. Voor het slagersbedrijf en het bakkersbedrijf gelden daarenboven ook eisen van vaktechniek.

De handelingen die zijn opgenomen in de bedrijfsomschrijvingen, bedoeld in de onderdelen a, c en d, hebben betrekking op het bewerken van bepaalde levensmiddelen tot «waren, niet zijnde gereede eetwaar». Daarmee zijn bedoeld handelingen die betrekking hebben op het zogenaamde «panklaar» maken. Verdergaande handelingen – aan te duiden als het «tafelklaar» maken – vallen niet binnen de bedrijfsomschrijving.

De uitzondering die in de omschrijving van het slagersbedrijf in onderdeel a is opgenomen, geldt alleen voor eenvoudige bewerkingshandelingen die rechtstreeks onderdeel uitmaken van verkoophandelingen. De uitzondering heeft betrekking op noodzakelijke snijhandelingen, zoals die waarbij afgevliesd vlees wordt geproportioneerd tot verkoopgereed produkt. Bij deze uitzondering moet met name worden gedacht aan de verkoop van vlees in een supermarkt.

Door de omschrijving van het bakkersbedrijf in onderdeel b zijn het uitsluitend «afbakken» van brood («bake-off») en het uitsluitend opmaken van banket («make-off») van de vestigingseisen voor het bakkersbedrijf uitgezonderd.

De opleidingsduur voor de eisen van bedrijfstechiek voor het levensmiddelencluster is vastgesteld op 60 lesuren.

Artikel 9

Indien is voldaan aan de vestigingseisen voor bedrijfsuitoefeningen in niveau C of niveau C+, kan een vestigingsvergunning voor het desbetreffende aangewezen bedrijf worden verkregen. Het voldoen aan die eisen impliceert dat onder meer is voldaan aan de eisen die gelden voor bedrijfsuitoefeningen die zijn ingedeeld in een lager niveau van vestigingseisen, niveau B respectievelijk niveau B en C.

Met het oog daarop is in artikel 9 vastgelegd dat een dergelijke vestigingsvergunning niet alleen de bevoegdheid geeft tot uitoefening van het bedrijf in het hogere niveau van vestigingseisen, maar tevens de mogelijkheid geeft tot uitoefening van een bedrijf in het lagere niveau, waarvoor een deel van de vestigingseisen voor het hogere niveau gelden. Deze bepaling voorkomt dat meerdere vergunningen zouden moeten aangevraagd in gevallen waarin (gedeeltelijk) aan dezelfde vestigingseisen voldaan moet worden.

Artikel 10

In dit artikel zijn een aantal belangrijke beperkingen aangebracht op het werkingsbereik van het in artikel 3 neergelegde verbod.

Op grond van het eerste lid, onderdeel a, vallen niet onder het verbod handelingen als bedoeld in artikel 4 indien deze handelingen van ondergeschikte betekenis zijn in het geheel van een onderneming waarin bedrijfsmatig handelingen worden verricht die niet door het voorliggende besluit worden bestreken. Ter invulling van het criterium «van ondergeschikte betekenis» dient als richtsnoer dat de betreffende handelingen niet door het verbod bestreken worden indien zij aan niet meer dan 5% van de totale jaaromzet van de onderneming te relateren zijn.

In het eerste lid, onderdeel b, is voorzien in een uitzondering op het verbod met betrekking tot de uitoefening van het basisbedrijf, voorzover daarmee het grondwettelijk recht tot het openbaren van gedachten of gevoelens wordt uitgeoefend.

In het eerste lid, onderdeel c, is bepaald dat het verbod geen betrekking heeft op handelingen die door publiekrechtelijke lichamen worden verricht ter uitvoering van wettelijk daaraan opgedragen taken. Deze vrijstelling van de vergunningplicht zal daarom meestal niet gelden indien

ondernemingen die aan publiekrechtelijke lichamen toebehoren zich op de commerciële markt begeven en daar in concurrentie treden met het particuliere bedrijfsleven. In onderdeel d is een specifieke uitzondering opgenomen voor ondernemingen die in het kader van de openbare voorziening water, gas of elektriciteit leveren aan verbruikers.

In het tweede lid, onderdeel a, zijn bepaalde handelingen van de vergunningplicht uitgezonderd die op zich onder de bedrijfsomschrijving van detailhandel vallen (artikel 4, onderdeel a). Deze uitzondering heeft betrekking op bedrijfsuitoefeningen waarvan het verkopen van zaken een onlosmakelijk onderdeel uitmaakt. Voor de toepasselijkheid van de uitzonderingsbepaling geldt een aantal voorwaarden.

In de eerste plaats kan de uitzondering alleen toepasselijk zijn indien het verkopen van zaken geschiedt in een onderneming waarin een niet in dit besluit aangewezen bedrijf wordt uitgeoefend. Wordt in het kader van een aangewezen bedrijf tevens detailhandel uitgeoefend, dan is deze uitzondering niet toepasselijk. Onder de uitzondering valt daarom dus bijvoorbeeld niet het verkopen van brood in het geheel van een onderneming waarin het bakkersbedrijf wordt uitgeoefend. Genoemd bedrijf is immers in dit besluit aangewezen als vergunningplichtig bedrijf.

In de tweede plaats is voorwaarde voor toepasselijkheid van de uitzondering op de vergunningplicht voor de detailhandel c.q. het basisbedrijf, dat het verkopen van zaken een onlosmakelijk onderdeel vormt van de uitoefening van het niet-aangewezen bedrijf. Voorwaarde is dat het verrichten van de desbetreffende handelingen niet mogelijk is zonder dat tevens de zaken worden verkocht.

In de derde plaats is voorwaarde voor toepasselijkheid van de uitzondering dat het verrichten van de handelingen ter uitoefening van een niet-aangewezen bedrijf betrekking heeft op de te verkopen zaken.

Om te beoordelen of het verrichten van die handelingen onlosmakelijk verbonden is met het verkopen van de desbetreffende zaken, dient gelet te worden op de aard en strekking van die handelingen.

Een en ander is duidelijk te maken aan de hand van enkele voorbeelden. Zo valt onder de uitzondering de verkoop van een fietsketting als onderdeel van de handelingen die ter reparatie van een fiets worden verricht in het fietsherstellersbedrijf (een niet aangewezen bedrijf). Tevens vallen daaronder verkoophandelingen in het kader van de bedrijfsuitoefening in de zgn. «droge» horeca zoals cafetaria's e.d. (eveneens een niet aangewezen bedrijf). De uitzondering kan verder betrekking hebben op de verkoop van zelf geproduceerde producten.

Zoals in de toelichting op artikel 4, onderdeel a, is aangegeven, zijn het daar genoemde audiciensbedrijf, opticiensbedrijf en orthopedisch schoenmakersbedrijf vergunningplichtig voor het basisbedrijf, ervan uitgaande dat in die bedrijven altijd (ook) verkoop van roerende zaken plaatsvindt. De dienstverlenende handelingen zijn als zodanig daarom niet in het besluit aangeduid. Om te voorkomen dat als consequentie daarvan de onderhavige uitzondering op de vergunningplicht in beginsel ook van toepassing zou zijn op deze bedrijven, is er uitdrukkelijk in voorzien dat die bedrijven niet onder de werking van de uitzonderingsbepaling vallen.

Artikelen 11 t/m 18

In de artikelen 11 tot en met 18 zijn de eisen van algemene ondernemersvaardigheden, van bedrijfstechniek en van vaktechniek opgesomd. De eisen zijn gebaseerd op voor het onderwijs ontwikkelde eindtermen (Stcrt. 1995, 92). De eindtermen zijn opgebouwd rond een aantal thema's. De wettelijke eisen zijn naar hun aard algemeen geformuleerd en komen derhalve niet letterlijk overeen met de verschillende eindtermen, zoals die met behulp van specifieke aandachtspunten zijn uitgewerkt. Alle eindtermen zijn evenwel te herleiden uit de diverse vestigingseisen. De eisen moeten worden beschouwd in het licht van een

onderneming in het midden- en kleinbedrijf met niet meer dan vijf werkzame personen.

Bij het ontwikkelen van de eindtermen en het formuleren van de eisen is rekening gehouden met de randvoorwaarden wat betreft de zwaarte van de opleiding (de zgn. urennorm). Daarvoor wordt verwezen naar paragraaf 3 van het algemeen deel van de toelichting. Het aantal te besteden lesuren per afzonderlijke eis zal afhankelijk kunnen zijn van het niveau waarop de desbetreffende eis is gesteld alsmede van de aard van het onderwerp waarop de eis betrekking heeft.

Binnen de reikwijdte van de verschillende eisen kan aan de hand van de eindtermen en de bijbehorende aandachtspunten het examen worden samengesteld. De eindtermen zijn op een zodanig concreet niveau geformuleerd dat zij voldoende richting geven voor de inrichting van het examen.

Teneinde zo nauwkeurig mogelijk aan te geven hoe diep cursisten in de leerstof moeten «duiken» is in de eisen onderscheid gemaakt tussen drie niveaus. Daarbij is het meest elementaire niveau aangeduid met «kennis». Het tweede, daaropvolgende niveau wordt aangeduid met «inzicht». Het derde niveau tenslotte is aangeduid met formuleringen zoals «kunnen toepassen», «kunnen maken» en «hebben van vaardigheid».

Artikel 11

In dit artikel worden voor alle in het besluit geregelde bedrijven eisen van algemene ondernemersvaardigheden gesteld. De hiervoor geldende eindtermen zijn in opdracht ontwikkeld door het Centrum Innovatie Beroepsonderwijs (CIBB), onder begeleiding van een commissie van deskundigen op het gebied van het ondernemersonderwijs. Bij de ontwikkeling van de eindtermen is uitgegaan van een door het CIBB uitgevoerd onderzoek naar het beroepsprofiel van de ondernemer in het midden- en kleinbedrijf («Profiel en professie, Beroepsprofiel Ondernemers MKB»).

De eisen van algemene ondernemersvaardigheden liggen voornamelijk op de twee laagste hiervoor aangegeven eisenniveaus en een enkele keer op het hoogste niveau. De in onderdeel a vastgelegde eis heeft betrekking op het gebied van het thema marketing. In de onderdelen b, c en d zijn de eisen neergelegd die voortvloeien uit de thema's operationeel management, financieel management en financiële administratie. In onderdeel e is met betrekking tot het thema personeel en organisatie de eis opgenomen betreffende kennis van relevante aspecten op het terrein van personeel en organisatie. Onderdeel f betreft vereiste kennis van wettelijke voorschriften in verband met de in de onderdelen a, b, c en e gestelde eisen. Onderdeel g heeft tenslotte betrekking op het kunnen maken van een ondernemingsplan.

Artikelen 12 t/m 15

Voor een aantal bedrijfsuitoefeningen gelden naast de eisen van algemene ondernemersvaardigheden ook eisen van bedrijfstechniek. Onder eisen van bedrijfstechniek worden verstaan eisen op het gebied van het management binnen een onderneming. Het gaat om kennis en vaardigheden die een ondernemer naast algemene kennis nodig heeft speciaal voor het uitoefenen van zijn bedrijf. Deze eisen zijn dus niet algemeen maar toegespitst op de bedrijven waarvoor ze gelden. De bedrijven die in het niveau C vallen zijn samengevoegd tot vier zogenaamde clusters: bouwbedrijf, installatiebedrijf, vervoermiddelenbedrijf en levensmiddelenbedrijf. Voor één cluster, bestaande uit verschillende bedrijfsuitoefeningen, geldt één pakket van eisen van bedrijfstechniek. De zwaarte van deze pakketten is niet gelijk. Zoals uiteengezet is in paragraaf 3 van het algemeen deel van de toelichting

geldt een verschillende uren-belasting voor de opleidingen. Een vergunning op niveau C geldt alleen voor het desbetreffende cluster. Omdat het niveau C impliciet ook niveau B inhoudt, mag daarmee echter ook een bedrijf op niveau B worden uitgeoefend. Dit is vastgelegd in artikel 9, eerste lid. Een vergunning voor een cluster op het C-niveau is dus niet te gebruiken voor een ander cluster. Voor het formuleren van de eisen van bedrijfstechniek van alle vier de clusters is als uitgangspunt genomen het door het CIBB opgestelde format bedrijfstechniek ondernemersopleiding (gemeenschappelijke structuur en eindtermen). Op basis van dit format zijn voor elk cluster eindtermen ontwikkeld.

Van de vier clusters op niveau C waarvoor eisen van bedrijfstechniek gelden is voor het bouwbedrijf de zwaarste opleiding in termen van uren vereist. Als een van de eisen is in artikel 12, onderdeel c, genoemd het kunnen voeren van een projectadministratie. Dit betreft niet alleen een financiële administratie maar kan bijvoorbeeld ook betreffen een voorraad- of inkoopadministratie. Onder de eis betreffende het kunnen maken van een projectplan, genoemd in artikel 12, onderdeel d, valt onder meer het kunnen lezen en beoordelen van een bestek, het kunnen maken van een begroting van het aan te nemen werk en het kunnen plannen en bewaken van het project of proces.

Voor het installatiebedrijf bestaan de eisen van bedrijfstechniek uit zes onderdelen die overeenkomen met vier thema's waarbinnen de eindtermen voor bedrijfstechniek voor het installatiebedrijf zijn ontwikkeld. Bij de eindtermen en de eisen is uitgegaan van installatiewerkzaamheden in de woningbouw- en klein-zakelijke markt.

Voor het levensmiddelenbedrijf gelden aanmerkelijk minder eisen van bedrijfstechniek dan voor de voorgaande drie clusters van bedrijfsuitoefeningen. Het gaat hier om winkelambachten waarbij – naast de vereiste kennis voor het basisbedrijf – vooral kennis gericht op (levensmiddelen)-hygiëne van belang is.

Artikelen 16 t/m 18

Voor een drietal bedrijven zijn in deze artikelen eisen van vaktechniek gesteld, naast de daarvoor tevens geldende eisen van algemene ondernemersvaardigheden en eisen van bedrijfstechniek. Het betreft het elektrotechnisch installatiebedrijf, het bakkersbedrijf en het slagersbedrijf. De eisen zijn gericht op vakkennis die een ondernemer nodig heeft om één van de genoemde bedrijven uit te kunnen oefenen.

Bij de eisen van vaktechniek voor het elektrotechnisch installatiebedrijf en de daarvoor binnen de elektrotechnische branche ontwikkelde eindtermen is uitgegaan van elektrotechnische installatiewerkzaamheden in de woningbouw en in de klein-zakelijke markt.

De eisen van vaktechniek voor het slagersbedrijf en de eisen van vaktechniek voor het bakkersbedrijf komen overeen met eindtermen die zijn ontwikkeld binnen de onderscheiden branches.

De eis die in artikel 17, onderdeel d, is opgenomen betreffende kennis van de in het slagersbedrijf vereiste hygiëne is gericht op de beheerder waarvoor kennis van hygiëne onontbeerlijk is voor het verantwoord uitoefenen van een slagersbedrijf.

Voor het bakkersbedrijf zijn de eisen van vaktechniek vergelijkbaar met de eisen die gelden voor het genoemde winkelambacht betreffende het slagersbedrijf.

Artikel 19

In dit artikel wordt, overeenkomstig artikel 7, eerste lid, van de Vestigingswet Bedrijven 1954, aan de Minister van Economische Zaken de bevoegdheid gedelegeerd om bewijsstukken aan te wijzen, waaruit het

voldoen aan de bij vestigingsbesluit gestelde eisen moet blijken. De aanwijzing van diploma's vindt derhalve plaats bij ministeriële regeling.

De aanwijzingen van bewijsstukken zullen ook betrekking hebben op relevante bewijsstukken, die zijn aangewezen op basis van de bij dit besluit ingetrokken vestigingsbesluiten, alsmede op verklaringen van handelskennis en van vakbekwaamheid, die zijn afgegeven op basis van die besluiten.

Artikelen 20 en 21

Ingevolge artikel 7, tweede lid, van de wet, moeten in een vestigingsbesluit verklaringen van handelskennis en verklaringen van vakbekwaamheid worden aangewezen als bewijsstukken, waaruit het voldoen aan de bij dat besluit gestelde eisen blijkt. Deze verklaringen zijn – met inachtneming van de daarvoor krachtens artikel 1 gehanteerde terminologie – in de artikelen 20 en 21 aangewezen. Met betrekking tot de afgifte van deze verklaringen – uit hoofde van de artikelen 14 onderscheidenlijk 25 van de wet – worden bij ministeriële regeling voorschriften gesteld.

De verklaringen worden alle door de SER afgegeven. Enerzijds wordt hiermee bereikt dat de voor iedere sector gelijklopende eisen van algemene ondernemersvaardigheden door één instantie worden beoordeeld en anderzijds wordt op deze wijze de uniformiteit in de beoordeling gewaarborgd. Reeds onder het oude systeem was de SER aangewezen als instantie voor het afgeven van verklaringen voor de bouw, de installatiesector en de vervoersector. Voor deze sectoren, alsmede voor het levensmiddelenbedrijf, is nu de SER aangewezen om de verklaringen van bedrijfstechniek af te geven. Ook voor het verlenen van verklaringen van vaktechniek is de SER de aangewezen instantie.

Artikel 22

Krachtens artikel 11 van de wet vervalt een vergunning wanneer zich een in dat artikel beschreven situatie voordoet. Ingevolge artikel 11, eerste lid, onderdeel b, vervalt de vergunning indien de bedrijfsuitoefening gedurende een bij vestigingsbesluit te bepalen termijn onderbroken gestaakt is geweest, anders dan wegens overmacht. De bedoelde termijn is in dit artikel op een jaar gesteld.

Ingevolge artikel 27 van de wet hebben zij die een niet vergunningplichtig bedrijf uitoefenen voordat een vestigingsbesluit van kracht wordt waarin die bedrijfsuitoefening wel vergunningplichtig wordt, recht op een zogenaamde overgangsvergunning. Dat recht bestaat op grond van artikel 27, vierde lid, echter niet meer indien de uitoefening van het aangewezen bedrijf na het in werking treden van het vestigingsbesluit gedurende een bij dat besluit te bepalen termijn ononderbroken gestaakt is geweest, anders dan wegens overmacht. Ook voor dit geval is de termijn gesteld op een jaar.

Artikelen 23 en 24

Deze artikelen bevatten bepalingen van overgangsrecht in verband met de intrekking van bestaande vestigingsbesluiten. Het betreft hierbij bestaande vergunningen en ontheffingen met betrekking tot het verrichten van handelingen die eveneens vallen onder het voorliggende besluit.

Artikel 23 heeft betrekking op vergunningen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het voorliggende besluit zijn verleend op grond van de ingetrokken vestigingsbesluiten. Deze vergunningen worden vanaf genoemd tijdstip beschouwd als vergunningen uit hoofde van het voorliggende besluit.

Artikel 24 heeft betrekking op bestaande ontheffingen die zijn verleend

van verboden op grond van de ingetrokken vestigingsbesluiten. Die ontheffingen worden beschouwd als betrekking hebbende op het verbod van het Vestigingsbesluit bedrijven.

Artikelen 25 en 26

Een aantal van de vestigingsbesluiten die ingevolge artikel 27 worden ingetrokken heeft betrekking op het verrichten van handelingen die niet meer vergunningplichtig zijn uit hoofde van het voorliggende besluit. Vrijwel steeds gaat het verrichten van de door die vestigingsbesluiten bestreken (ambachtelijke en dienstverlenende) handelingen gepaard met het aan particulieren verkopen van roerende zaken. Voor deze verkoop is in artikel 10, tweede lid, van het voorliggende besluit voorzien in een generieke vrijstelling van het verbod om zonder vergunning de detailhandel c.q. het basisbedrijf uit te oefenen. Op grond van de formulering van genoemd artikel heeft die vrijstelling echter een enigszins beperktere reikwijdte dan de algemene vrijstelling die voorheen was opgenomen in artikel 3, tweede lid, onder j, van de Vestigingswet detailhandel. In verband daarmee voorzien de artikelen 25 en 26 erin dat bestaande vergunningen en ontheffingen met betrekking tot het verrichten van door de vestigingsbesluiten, genoemd in artikel 27, onder o tot en met ee, bestreken handelingen, geldig blijven voor de uitoefening van het basisbedrijf, bedoeld in artikel 4 van het voorliggende besluit.

Artikel 27

In dit artikel worden alle bestaande vestigingsbesluiten op grond van de Vestigingswet Bedrijven 1954 ingetrokken. Tevens wordt het Basisbesluit vestigingseisen handelskennis ingetrokken omdat thans de vestigingseisen in het vestigingsbesluit zelf zijn geregeld.

Artikel 28

In de Gemeenschappelijke Verklaring, genoemd in paragraaf 1 van het algemeen deel van de toelichting, is aangegeven dat nieuwe vestigingsregelingen een tijdelijk karakter zouden moeten hebben en in beginsel na tien jaar zouden dienen te vervallen. Het is echter bezwaarlijk al bij voorbaat vast te leggen dat – en op welk tijdstip – dit vestigingsbesluit dient te vervallen. Daarvan is dan ook afgezien, mede omdat aan de achterliggende gedachte daarbij – het bij de tijd houden van het vestigingsbeleid – al recht wordt gedaan door te voorzien in een verplichte evaluatieprocedure. Daartoe is in artikel 28 uitdrukkelijk bepaald dat dit besluit uiterlijk in 2001 aan een evaluatie onderworpen zal worden. In die evaluatie zullen de effecten en de doeltreffendheid van dit besluit in de praktijk worden onderzocht. Op basis daarvan zal vervolgens, na overleg met het betrokken bedrijfsleven, besluitvorming plaatsvinden over de dan gewenste invulling van het vestigingsbeleid.

De Minister van Economische Zaken,
G. J. Wijers